

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ A DANÍ

Analýza vlivu zavedení elektronické evidence tržeb v České republice
na vybraného poskytovatele stravovacích služeb

Impact Analysis of Electronic Records of Sales Implementation in the Czech
Republic on Selected Provider of Catering Services

Student: Nikola Bulíková

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Kateřina Krzikallová, Ph. D.

Zadání bakalářské práce

Student: **Nikola Bulíková**
Studijní program: B6208 Ekonomika a management
Studijní obor: 6202R049 Účetnictví a daně
Téma: **Analýza vlivu zavedení elektronické evidence tržeb v České republice
na vybraného poskytovatele stravovacích služeb**
**Impact Analysis of Electronic Records of Sales Implementation
in the Czech Republic on Selected Provider of Catering Services**

Jazyk vypracování: čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
  2. Charakteristika daňového systému České republiky
  3. Elektronická evidence tržeb v podmínkách České republiky
  4. Analýza vlivu zavedení elektronické evidence tržeb na vybranou obchodní korporaci
  5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

- KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 6. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2015. 276 s. ISBN 978-80-7478-841-3.
- SKÁLOVÁ, Jana. *Daně v účetnictví*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017. 180 s. ISBN 978-80-7552-832-2.
- ŠIROKÝ, Jan a kol. *Daňové teorie. S praktickou aplikací*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2008. 301 s. ISBN 978-80-7400-005-8.

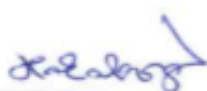
Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Kateřina Krzikallová, Ph.D.**

Datum zadání: 23.11.2018

Datum odevzdání: 10.05.2019

Ing. Jana Hálková, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Zdeněk Zmeškal
děkan fakulty

„Prohlašuji, že jsem celou bakalářskou práci, vypracovala samostatně.
Přílohy č. 1 – 3, dané mi k dispozici, jsem samostatně doplnila.“

V Ostravě dne 10. 05. 2019

.....*Bulíková*.....

Nikola Bulíková

Obsah

1	Úvod.....	5
2	Charakteristika daňového systému v České republice.....	7
2.1	Definice daně.....	7
	Funkce daní.....	7
2.2	Daňový systém v České republice.....	8
2.3	Přímé daně	8
2.3.1	Daň z příjmů.....	9
2.3.2	Majetkové daně	11
2.4	Nepřímé daně.....	12
2.5	Clo	14
2.6	Daň z přidané hodnoty.....	14
2.6.1	Osoby povinné k dani.....	16
2.6.2	Způsob výpočtu daně z přidané hodnoty.....	18
2.6.3	Sazby daně z přidané hodnoty.....	19
2.6.4	Osvobození od daně	22
2.6.5	Zdaňovací období.....	23
2.6.6	Evidence pro daňové účely	23
3	Elektronická evidence tržeb v podmínkách České republiky	26
3.1	Legislativní proces zavedení elektronické evidence tržeb v České republice.....	26
3.2	Charakteristika systému EET	28
3.3	Subjekt evidence tržeb.....	29
3.4	Evidované tržby.....	30
3.5	Způsoby a pravidla evidence tržeb	33
3.6	Běžný způsob.....	33
3.6.1	Údaje na účtence	34
3.7	Zjednodušený režim	35
3.8	Technické vybavení.....	38
3.8.1	Pokladní zařízení	38
3.8.2	Online evidence tržeb.....	39
3.8.3	Kompenzace nákladů spojených se zavedením EET	39
3.9	Kontrola a dodržování EET	39
3.10	Přestupky a delikty	41
4	Analýza vlivu zavedení elektronické evidence tržeb na vybranou obchodní korporaci... 43	

4.1	Charakteristika podnikatelského subjektu	43
4.2	Zavedení EET u společnosti	44
4.2.1	Skladový systém SKLAD NET	45
4.3	Změna sazby DPH	45
4.4	Výpočet daňové povinnosti s aktuální sazbou	47
4.5	Výpočet daňové povinnosti s původní sazbou	48
4.6	Ceny	49
4.7	Analýza tržeb	50
4.8	Účtenky	52
4.9	Kontrolní hlášení	52
4.10	Výpočet daně z příjmů u poskytovatele stravovacích služeb	53
4.11	Zhodnocení dvou let s EET u vybraného subjektu	54
4.12	Fiskální přínosy po dvou letech fungování EET	55
4.13	Statistika kontrol v České republice	55
4.14	Účtenková loterie	56
4.15	Zhodnocení dvou let s EET v ČR	58
5	Závěr	60
	Seznam použité literatury	62
	Seznam zkratk	64
	Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce	
	Seznam příloh	
	Přílohy	

1 Úvod

Daňová soustava je velice specifické téma, jelikož nás všechny obklopuje dnes a denně, a to jak přímo, tak i nepřímo. Využívá se jako jeden z nástrojů hospodářské politiky, díky kterému stát získává prostředky do státního rozpočtu. Daně prochází neustálými změnami, které mají vliv na každého z nás, a proto je nezbytné znát alespoň základní informace z daňové soustavy. Do státního rozpočtu odvádíme daně všichni, ať už jako zaměstnanci, podnikatelé, nebo také spotřebitelé a uživatelé různých komodit.

V České republice byla pro efektivní výběr daní zavedena elektronická evidence tržeb, která zaznamenává veškeré příjmy podnikatelů, kteří doposud daňové povinnosti jistým způsobem obcházeli. Toto podnikatelům znemožňuje nepřiznat část peněžních prostředků, které přijmuli a řádným způsobem nepřiznali. Jsou to příjmy, které nejsou nijak hlášeny, a proto jsou těžko dohledatelné. Jedná se o příjmy, které se týkají tzv. stínové ekonomiky, kam patří zejména korupce, daňové úniky a praní špinavých peněz. Elektronická evidence tržeb byla zavedena proto, aby bylo těmito skutkům, v co největší míře zamezeno.

Cílem této práce je analýza vlivu, který mělo zavedení elektronické evidence tržeb na vybraného podnikatele. Tato bakalářská práce je rozdělena do dvou částí, kde je jedna zaměřena teoreticky a druhá prakticky. V první teoretické části je popsána daňová soustava, která je velmi důležitá k pochopení problematiky daní, jsou zde charakterizovány jednotlivé daně a jejich funkce. Primárně je první část zaměřena na daň z přidané hodnoty, jelikož právě této daně se vybralo díky elektronické evidenci tržeb o mnoho více než v předchozích letech. V druhé části je popsáno zavedení a využití elektronické evidence tržeb. Jsou zde vymezeny subjekty, které musí vést elektronickou evidenci tržeb, a jaké jsou jejich povinnosti.

V praktické části jsou analyzována data poskytnuta od vybraného poskytovatele stravovacích služeb. V této analýze je zobrazen vliv, který mělo zavedení elektronické evidence tržeb na jeho podnikatelskou činnost. V rámci této části jsou porovnána data z období, která předcházela zavedení elektronické evidence tržeb a data z období, která následovala poté. V této analýze jsou porovnány tržby, ceny a také výše odvedených daní. Praktická část také zhodnocuje přínosy elektronické evidence tržeb do státního rozpočtu po dvou letech fungování, a také názory veřejnosti na tuto problematiku. Se zavedením elektronické evidence tržeb byla spuštěna Účtenková loterie, analýza nákladů na spuštění a provoz je součástí praktické části.

Výstupem této práce je zjištění, jaký mělo dopad zavedení elektronické evidence tržeb na vybraný subjekt a případné návrhy na zlepšení stávající situace společnosti. Je zde zobrazeno, jestli zavedení elektronické evidence tržeb vybraného poskytovatele stravovacích služeb časově, finančně a administrativně zatížilo. Zjistíme, jaké jsou dopady na jednotlivé daňové povinnosti, a také jaké jsou nyní výše odvodů jednotlivých daní oproti období, kdy nebyla evidence tržeb povinná. Metody, které jsou v této práci použity jsou deskripce, analýza a komparace.

2 Charakteristika daňového systému v České republice

Druhá kapitola je zaměřena na teorii daňového systému v České republice (dále jen „ČR“). Nejdříve je potřeba charakterizovat daňový systém, jednotlivé daně a pak zejména daň z přidané hodnoty (dále jen „DPH“), jelikož elektronická evidence tržeb slouží k efektivnímu výběru právě této daně.

2.1 Definice daně

Daň představuje jeden z druhů příjmů do veřejných rozpočtů. Veřejnými rozpočty se rozumí například státní, municipální nebo také v některých státech rozpočty vyššího stupně územní samosprávy. Mezi příjmy do veřejných rozpočtů můžeme zařadit také mimo daní:

- poplatky,
- půjčky,
- nebo také dary.

Daň představuje jednostrannou platbu do veřejného rozpočtu, která je nenávratná, povinná a zákonem určená. Tato platba je neúčelová, což znamená, že se z ní nefinancuje konkrétní vládní projekt, ale stává se součástí příjmů veřejného rozpočtu, ze kterého se financují potřeby státu. Zároveň je také neekvivalentní, čímž se rozumí nenahraditelnost jiným prostředkem v odpovídající hodnotě. Co se ekonomického hlediska týče, zařazují se mezi daně i cla, jelikož clo je také neúčelová a neekvivalentní platba, která se odvádí do státního rozpočtu při přechodu zboží nebo služeb přes státní hranice (Kubátová, 2018).

Funkce daní

K tomu abychom mohli o daních dále hovořit, je třeba znát funkce daní, abychom si představili, k čemu daně slouží. Funkce daní jsou odvozeny od hlavních ekonomických úloh veřejného sektoru, což jsou funkce:

- fiskální,
- alokační,
- redistribuční,
- stimulační,
- stabilizační.

Fiskální funkcí se rozumí to, že daň je hlavním zdrojem státního rozpočtu. Tato funkce je základní.

Alokační funkce se uplatňuje v okamžiku, kdy jsou na trhu neefektivně rozděleny prostředky. Využívá se v okamžiku, kdy je vloženo více prostředků tam, kam se jich na trhu vkládá málo. Využívá se však i v opačné situaci, kdy se odebere více prostředků z oblasti, kde je jich vložených mnoho.

Redistribuční funkce vyplývá z fungování trhu, kde lidé nepovažují rozdělení důchodů za spravedlivé, proto tu existuje přerozdělování důchodů, kdy se odčerpá část důchodů těch bohatších, a použije se pro ty chudší.

Stimulační funkcí ovlivňuje stát chování spotřebitelů a ekonomických subjektů, prostřednictvím daňových úspor a stanovením výše daně.

Stabilizační funkce zmírňuje opakující se výkyvy v ekonomice. Tato funkce optimalizuje zaměstnanost a cenovou stabilitu (Široký, 2008).

2.2 Daňový systém v České republice

Daňovým systémem se rozumí soubor daní a poplatků, které jsou součástí příjmů do veřejných rozpočtů a fondů. Daňový systém zahrnuje několik institucí, které spravují daně, vyměřují a kontrolují. Rozumí se jím systém nástrojů, různých metod a postupů, pro jejich výběr vzhledem k situaci daňových subjektů (Široký, 2008).

Při konstrukci daňového systému v ČR se klade důraz na ekonomické, politické i sociologické vlivy. Určuje se dle několika kritérií. Nejčastějším kritériem pro stanovení daňového systému jsou důchody jednotlivých subjektů, ze kterých jsou odváděny daně přímé. Daně přímé jsou adresné na daný subjekt a jsou vyměřovány na základě důchodové a majetkové situace poplatníka. Daně nepřímé nejsou na rozdíl od daní přímých adresné, odvádí je každý, a to v cenách zboží nebo také služeb (Vančurová, Láchová 2018).

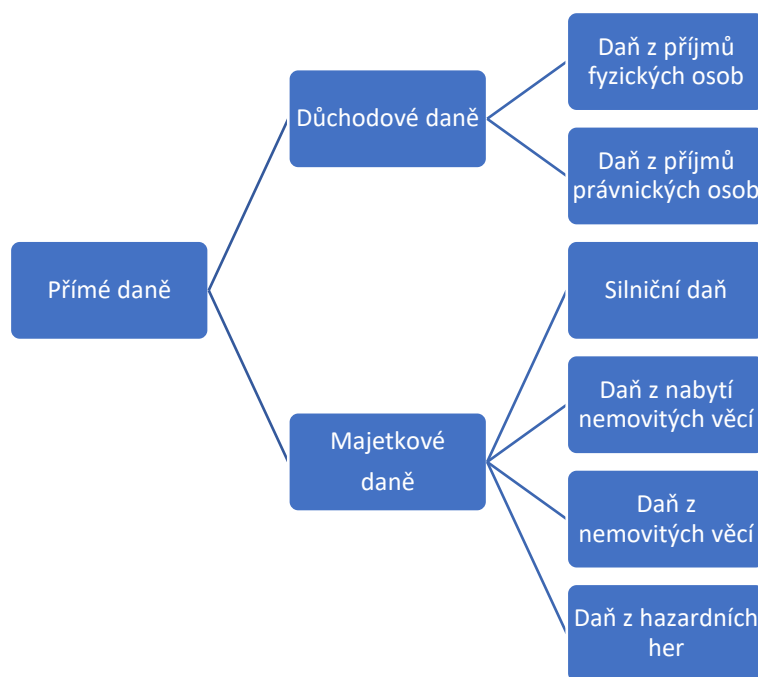
2.3 Přímé daně

Přímé daně jsou v ČR rozděleny na dvě složky, a to konkrétně na daň z příjmů a daně majetkové. Tyto daně jsou placené z důchodu poplatníka a fungují za předpokladu, že nejsou převoditelné na jiný subjekt. Jedná se o daň z příjmů, majetkové daně a popřípadě daň z hlavy. Přímé daně jsou charakteristické tím, že jsou adresné a díky tomu je zde lepší využít možnosti sociálních prvků, které jsou často nástrojem regulace. Přímé daně jsou pro poplatníka viditelnější, a také je poplatník více pociťuje. Co se týče přímých daní, tak zde lze využít více

daňové spravedlnosti a tím se i lépe přizpůsobit platební schopnosti jednotlivých poplatníků. Jsou zde ale větší negativní účinky ohledně nabídky práce, jelikož čím více peněžních prostředků danému subjektu bude odvedeno ve formě daně, tím méně bude daný subjekt ochotný pracovat. Dalším negativním účinkem zde může být také úspora, jak uvádí Vančurová (2018, s. 57): „zdanění úspor snižší užitek z nich plynoucí a poplatník třeba dá přednost spotřebě, tj. svůj důchod „projí““.

Mezi nejvýznamnější přímé daně v ČR patří v posledních letech daně z příjmů. Podíl této daně se na státním rozpočtu za poslední desetiletí snižuje, ale tento typ daně nebyl ani dříve nijak dominantní (Vančurová, Láchová 2018). Přehled přímých daní je znázorněn ve Schématu 2.1.

Schéma 2.1 Přímé daně v daňové soustavě ČR

Zdroj: Vlastní zpracování

2.3.1 Daň z příjmů

Daň z příjmů je podle Ministerstva Financí ČR jedním z nejdůležitějších rozpočtových příjmů. Je upravena v zákoně č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. Její výnos se v posledních letech výrazně snižoval, což mohlo být způsobeno politickými změnami, jejich konstrukcí, ale je také možné, že to mohly být důsledky hospodářské krize. Daň z příjmů rozlišujeme na dva druhy daní, a to na daň z příjmů fyzických osob (dále jen „DPFO“) a daň z příjmů právnických osob (dále jen „DPPO“).

Daň z příjmů fyzických osob

DPFO podléhají veškeré příjmy fyzických osob. Stát může mít velká očekávání, zatímco jednotlivci mohou klást odpor, co se týče odvodu a výše této daně. Je to velice častým tématem, které především před volbami mohou využívat politické strany ve svůj prospěch. Úkolem této daně je redistribuce důchodů od bohatších k těm sociálně potřebným, a zároveň ovlivňuje chování poplatníka očekávaným směrem. Redistribuční efekty této daně se v poslední době mění. Prerozdělovací funkce je využíváno namísto směrem k těm chudším, spíše k subjektům, u kterých převažují příjmy z jiných činnosti, jde například o příjmy ze samostatně výdělečné činnosti.

Základem této daně je pět dílčích základů daně (dále jen „DZD“), které se rozdělují podle druhu zdanitelných příjmů, nejdůležitějším příjmem je tu příjem ze závislé činnosti, což jsou mzdy a ostatní podobné příjmy z jiných funkčních požitků. Předmětem daně z příjmů fyzických osob jsou:

- a) příjmy ze závislé činnosti podle § 6,
- b) příjmy ze samostatné činnosti podle §7,
- c) příjmy z kapitálového majetku podle § 8,
- d) příjmy z nájmu podle §9,
- e) a ostatní příjmy podle § 10.

Sazba této daně je od roku 2008 konstantní, udržuje se na 15 %. U této daně lze uplatnit slevy na dani, které při její sazbě zajišťují její postupný růst. Daňové zvýhodnění u DPFO může být také zvýhodnění ve formě nezdánitelných částí odečítaných od základu daně.

Daň z příjmů právnických osob

DPPO podléhají všechny právnické osoby na území ČR. Předmětem této daně jsou veškeré příjmy z činností, které jsou provozovány za účelem dosažení zisku.

Základem daně je účetní výsledek hospodaření za zdaňovací období, upravený o nestandardní odpochty. Sazba daně se liší od DPFO, je taktéž konstantní, ale rozdílem je její výše, která činí je 19 %. Odpochty a slevy na dani se používají u DPPO v menší míře. Tato daň je důležitá, co se týče podnikatelských subjektů. Je to jeden z ukazatelů, díky kterému je rozhodováno, ve které zemi bude daná investice uskutečněna. (Vančurová, Láchová, 2018)

2.3.2 Majetkové daně

Daň majetková je doplňkovým příjmem státního rozpočtu. Dělí se na všeobecné a výběrové majetkové daně. Všeobecná daň se v dnešní době používá jen úzce, zatímco s výběrovou daní se setkáváme téměř v celé Evropské unii (dále jen „EU“). Struktura těchto daní se výrazně změnila. Používají se jen daně, jejichž předmětem jsou nemovité věci, jedna z nich je periodická a druhá převodová. Výnos je u obou daní velmi podobný. Z majetkových daní je pravidelně vybráno okolo 20 miliard Kč. Z čehož vyplývá, že je výnos na rozdíl od ostatních daní malý, ale na rozdíl od ostatních daní je celkem stabilní (Vančurová, Láchová 2018).

Daň z nemovitých věcí

Velmi oblíbeným předmětem daně jsou nemovité věci, jelikož se těžce skrývají, takže nehrozí, že by je někdo zatajil. V praxi se ale bohužel o toto zatajování předmětu daně plátcí pokouší, a to třeba tím způsobem, že zatají dodatečně přistavěné části domu, které by zvyšovaly daň. Daň je vybírána podle bydliště a sídla poplatníka, protože jsou příjmem obcí, nikoli státu. Zahrnuje se zde daň z pozemků staveb a jednotek. Daň z nemovitých věcí je upravena zákonem č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů.

Daň z pozemků je vybírána ze zemědělské půdy, stavebních a ostatních pozemků. Základem daně je výměra pozemků v m² (co se týče zemědělské půdy, tak ta se násobí průměrnou cenou půdy.) Sazba je diferencovaná hlavně podle typu pozemku, a pevná.

Daň ze staveb a jednotek se vybírá ze zastavěné plochy staveb v m², což znamená, že tato plocha je základem daně. Stejně jako u daně z pozemků je daň diferencovaná podle typu stavby a je také pevná. Daň ze staveb a jednotek se zvyšuje každým dalším nadzemním podlažím. Do konstrukce této daně mohou zásadně zasáhnout obce, ať už se tento zásah týká zvýšení sazby daně, nebo také osvobození od daně.

Tyto dvě daně mají vcelku odlišnou techniku výpočtu daně a předmětem se také liší, ale obě vybírá stejný subjekt, takže jejich výnos je od sebe těžce odlišitelný (Vančurová, Láchová 2018).

Daň z nabytí nemovitých věcí

Daň z nabytí nemovitých věcí se uplatňuje při převodu vlastnického práva k nemovitým věcem. Daň z nabytí nemovitých věcí upravuje zákon č. 340/2013 Sb. o dani z nabytí nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů. Je to tedy jednorázová daň a je jedinou jednorázovou daní v daňovém systému v ČR. Základem této daně není výměra jako

u předchozích majetkových daní, ale je to kupní cena. Cena nemovitosti může být rovněž stanovena podle zákona o oceňování. Sazba této daně je jednotná a lineární ve výši 4 %. (Vančurová, Láchová 2018).

Daň silniční

Dani silniční podléhá používání motorových vozidel. Upravuje ji zákon č. 16/1993 Sb. o dani silniční, ve znění pozdějších předpisů. Lze ji chápat i jako příspěvek poplatníků této daně na údržbu silnic a dálnic, nebo také jako daň na věc, která znečišťuje životní prostředí. Daň je uložena plátcům, kteří využívají motorová vozidla, v pravidelných časových intervalech. Z názvu této daně už vyplývá, že předmětem daně jsou motorová vozidla. Osobních automobily jsou předmětem pouze v případě, jestliže se užívají pro podnikatelské účely. Sazba této daně je pevná a diferencovaná, u osobních automobilů se určuje podle zdvihového objemu motoru, zatímco u užitkových vozidel podle celkové hmotnosti a počtu náprav (Vančurová, Láchová 2018).

Daň z hazardních her

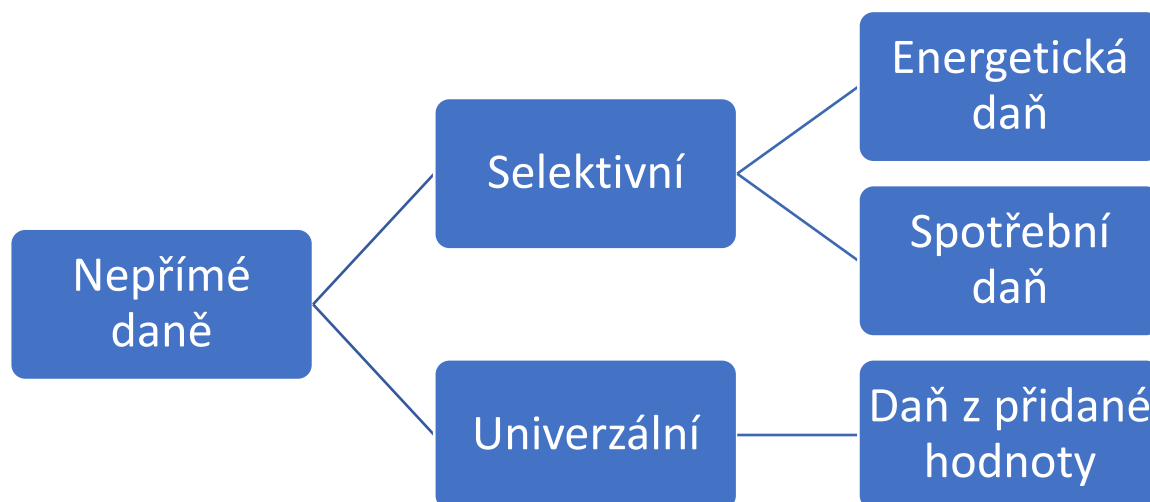
Daň z hazardních her upravuje zákon č. 187/2016 Sb., o dani z hazardních her. Předmětem daně z hazardních her je provozování hazardní hry na území ČR. Zahrnují se zde také hry provozované prostřednictvím internetu, nebo také jinak. Musí se jednat o hazardní hru, k jejímuž provozování je třeba povolení dle zákona o hazardních hrách. Jedná se například o loterie, kursové sázky, bingo, technickou hru a živou hru. Dále se jedná také o hru, která musí být podle tohoto zákona alespoň ohlášena. Jsou to například tomboly, kde výše herní jistiny činí více než 100.000 Kč. Provozovatel hazardních her je ten, kdo vykonává činnost pro realizaci vlastní hazardní hry za účelem dosažení zisku. Do základu daně vstupují pouze přijaté vklady, které se navrací účastníkovi, a skutečně vyplacené výhry. Sazba daně z hazardních her je diferencovaná podle druhu hazardní hry, činí 23 % nebo 35 %. Zdaňovacím obdobím je kalendářní čtvrtletí.

2.4 Nepřímé daně

Nepřímé daně se na rozdíl od daně přímé odvádí nepřímo. Jsou součástí ceny zboží a služeb. Rozdělují se na všeobecné a selektivní. Nepřímé daně jsou součástí harmonizace daňových systémů zemí EU nejdelší dobu, jsou přeci součástí ceny zboží a služeb, a jelikož jako stát patříme pod EU, kde se aplikuje volný pohyb zboží a služeb, tak je nezbytné harmonizovat daňovou soustavu nepřímých daní. Nepřímé daně mají největší podíl příjmů do státního rozpočtu. V případě nepřímých daní, nemusí být poplatník stejným subjektem, jako plátce daně. Poplatník daně je osoba, na kterou účinky této daně dopadají, tudíž ten, který tuto

daň platí. Plátce daně je subjekt, který daň odvádí správci daně. Rozdělení nepřímých daní je znázorněno pro lepší přehlednost ve Schématu 2.2.

Schéma 2.2 Nepřímé daně v daňové soustavě ČR

Zdroj: Vlastní zpracování

Spotřební daň

Spotřební daň je daň selektivní, které podléhá pouze pět komodit. Je upravena v zákoně č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů. Zákon o spotřebních daních upravuje daň z minerálních olejů, daň z lihu, daň z vína a meziproduktů, daň z piva, daň z tabákových výrobků a daň ze surového tabáku. Předmětem daně není jen výroba těchto komodit, ale také jejich dovoz. Základem této daně je počet fyzicky vyrobeného a dovezeného zboží. Sazba je pevná a diferencovaná podle jednotlivých typů komodit (Vančurová, Láchová 2018).

Energetické daně

Daně z energií našly v našem daňovém systému místo až v roce 2008. Energetické daně jsou upraveny zákonem č. 261/2007 Sb. o stabilizaci veřejných rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. Zákon upravuje tři typy těchto daní. Je to daň ze zemního plynu, daň z pevných paliv a daň z elektřiny. Slouží k ochraně životního prostředí a zatěžují dodávky energie ke konečnému spotřebiteli. Jsou to relativně nové daně, které jsou součástí ekologického projektu, očekává se, že se jejich význam bude v následujících letech zvyšovat (Vančurová, Láchová 2018).

2.5 Clo

Clo je podle své charakteristiky specifickou daní ze spotřeby. Je dalším příjmem státního rozpočtu. Clo je povinná platba do státního rozpočtu, která se používá při dovozu a vývozu zboží přes hranice EU. V dnešní době se používají hlavně dovozní cla. Vývozní cla se používají především u komodit, jejichž vývoz chce stát omezit. Dovozní cla nejsou jenom přínosem do státního rozpočtu, ale také chrání domácí produkci. V současnosti smysl cel klesá, jelikož se odstraňují překážky kvůli volnému pohybu zboží. Samozřejmě, že EU plní také úkol celní unie, což znamená, že předmětem cla jsou pouze dovážené komodity ze států, které se nachází mimo EU (Vančurová, Láchová 2018).

2.6 Daň z přidané hodnoty

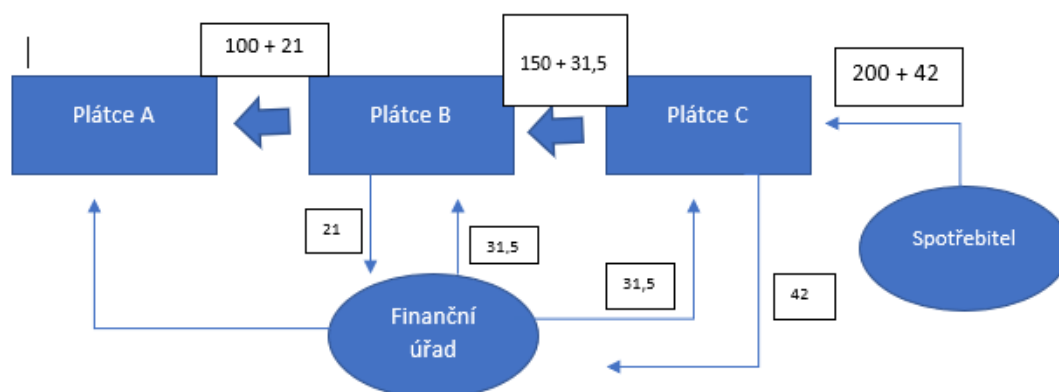
DPH je jedna z modernějších daní, kterou chápeme spíše jako daň ze spotřeby. Upravuje ji zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZDPH“). Převážně jí podléhá dodání zboží a poskytování služeb. Jednou z výhod této daně je to, že nemá úzce stanovený předmět daně a neomezuje se jen na konkrétní druh zboží a služeb. Sazba je lineární, a podle typu zboží diferencovaná na tři úrovně.

Mechanismus fungování DPH

DPH je, jak už bylo výše zmíněno, daní ze spotřeby. DPH zatěžuje především konečného spotřebitele, tím se rozumí osobní spotřebitele, občané, stát a organizace zatížené touto daní. DPH odvádí daňové subjekty, které jsou registrovány jako plátcí, a to z toho důvodu, že se vybírá po částech a v jednotlivých stupních výroby a odbytu. Plátce daně má právo uplatnit si daň na výstupu jednotlivých zdanitelných plnění, a naopak přiznat daň na vstupu jednotlivých zdanitelných plněních, což znamená, že plátce tímto daní svou přidanou hodnotu. Pokud daň na výstupu převýší daň na vstupu, vzniká plátcí povinnost odvést daň. Naopak jestliže daň na vstupu převýší daň na výstupu, vzniká plátcí nadměrný odpočet. (Hušáková, 2018). Na Obr. 2.1 je názorná ukázka principu fungování DPH.

Obr. 2.1 Mechanismus fungování DPH

Zdroj: Vlastní zpracování

Předmět daně

Předmětem daně z přidané hodnoty je veškeré zboží a všechny služby, které jsou uvedené v ZDPH. Předmětem daně je také dodání zboží a služeb uskutečňovaných osobou povinnou k dani za úplatu s místem plnění v tuzemsku. Dodáním zboží se rozumí také dodání, nebo převod nemovitých věcí. Může se jednat o prodej dlouhodobého majetku, který má povahu běžné činnosti, kterou osoba povinná k dani běžně provozuje. Toto uskutečněné zdanitelné plnění se pak zahrne do obrátu.

DPH také podléhá pořízení zboží z jiného členského státu EU, ovšem pokud je uskutečněno za úplatu osobou povinnou k dani, nebo také právnickou osobou, která nebyla založena za účelem podnikání. Pokud se jedná o pořízení dopravního prostředku osobou, která není povinná k dani, je toto pořízení také předmětem daně. Podle podmínek stanovených v ZDPH existují výjimky, které nejsou předmětem daně při pořízení. Bohužel se tyto podmínky nevztahují na pořízení nového dopravního prostředku a také zboží, které je předmětem spotřební daně.

Předmětem daně je také dovoz zboží, neboli pořízení zboží ze třetích zemí, čímž se rozumí státy, které nejsou součástí EU.

Předmětem daně se nerozumí zboží, které je pořízené z jiného členského státu EU za podmínek stanovených v § 2a ZDPH. V tomto případě může vzniknout situace, kdy hodnota pořizovaného zboží v běžném kalendářním roce nepřekročí částku 326.000 Kč a tato hodnota nebyla překročena ani během minulého kalendářního roku. Osoba, která pořizuje toto zboží je jednou z vyjmenovaných osob v § 2a ZDPH. V případě nepřekročení této částky je toto zboží

zdaňováno u prodávajícího, který je registrován v daném státě k dani. Jestliže je ovšem tato částka překročena, pak je zboží zdaňováno pořizovatelem v tuzemsku. Pokud pořizovatel není plátce DPH, pak se musí registrovat jako identifikovaná osoba (Hušáková, 2018). Podle § 2b ZDPH se osoba, která uskuteční pořízení z jiného členského státu, které není předmětem daně podle § 2a odst. 2, může sama rozhodnout, zda toto pořízení bude předmětem daně.

Předmětem daně také není zboží, a služby, dovážené z jiného členského státu, pokud by bylo od daně podle § 68 odst.1 až 10 ZDPH osvobozeno. Ve státě, odkud je přijato, se jedná totiž o zboží, které je předmětem zvláštních režimů. (Hušáková, 2018).

Zdanitelným plněním se rozumí plnění, která nejsou od daně osvobozena. Což znamená, že podléhají dani na výstupu podle příslušné sazby daně 10 %, 15 %, anebo 21 %. Avšak to že jsou některá zdanitelná plnění osvobozena, neznamená, že nejsou předmětem daně.

Základ daně

Podle ZDPH § 36 odst. 1 je základem daně všechno, co subjekt povinný k dani obdržel jako úplatu, nebo co teprve má jako plátce obdržet za uskutečněné zdanitelné plnění, a to včetně částky na úhradu spotřební daně od osoby, pro kterou je toto zdanitelné plnění uskutečněno, anebo co subjekt povinný k dani obdržel od třetí osoby, bez daně za toto zdanitelné plnění.

Podle ZDPH § 36 odst. 3 základ daně také zahrnuje:

- a) ostatní daně a poplatky, nebo jiná podobná peněžitá plnění,
- b) dotace k ceně,
- c) doprovodné výdaje, které jsou účtovány osobě, pro kterou je uskutečněno zdanitelné plnění, při jeho uskutečnění,
- d) při poskytnutí služby je základem daně také materiál, který přímo souvisí s poskytovanou službou,
- e) při poskytnutí stavebních a montážních prací, které jsou provedené na dokončené stavbě nebo, které jsou přímo spojené s výstavbou stavby. Jsou to konstrukce, materiál, stroje a zařízení, které jsou do stavby zabudované nebo zamontované jako její součást.

2.6.1 Osoby povinné k dani

Osoba povinná odvádět DPH je fyzická nebo právnická osoba, která samostatně uskutečňuje ekonomickou činnost. Ekonomickou činností se podle ZDPH § 5 odst 2 se rozumí: *„soustavná činnost výrobců, obchodníků a osob poskytujících služby, včetně důlní činnosti a zemědělské výroby a soustavné činnosti vykonávané podle zvláštních právních předpisů,*

zejména nezávislé činnosti vědecké, literární, umělecké, výchovatelské nebo učitelů, jakož i nezávislé činnosti lékařů, právníků, inženýrů, architektů, dentistů a účetních znalců. Za ekonomickou činnost se také považuje využití hmotného a nehmotného majetku za účelem získání příjmů, pokud je tento majetek využíván soustavně“. Na základě toho jsou osoby povinné k dani veškeré podnikatelské subjekty, ať už jsou to právnické nebo fyzické osoby v tuzemsku, avšak mohou to být i osoby, které jsou registrovány v jiném členském státě EU, také zahraniční osoby, které jsou povinné k dani. Povinné k dani jsou osoby, které samostatně podnikají ekonomickou činnost.

Osoby výše vyjmenované se stávají plátcí ze zákona, nebo také dobrovolně pokud splňují předem stanovené podmínky, provádí-li ekonomickou činnost. Osoby povinné k dani jsou právnické osoby, které nejsou založené za účelem podnikání, ale provozují samostatně ekonomickou činnost, v tomto případě se zde určuje, zda jsou nebo nejsou povinné odvádět daň podle toho, zda se jedná o jejich hlavní nebo vedlejší činnost. Rozhodující v tomto případě je, jestli je tato činnost ekonomickou činností.

Podle § 5a ZDPH může být osobou povinnou k dani také skupina sloučených osob. Rozumí se tím skupina, která je pro účely tohoto zákona kapitálovým spojením osob, nebo jinak spojených osob. Skupina má sídlo nebo provozovnu v tuzemsku, kde musí být registrovaná k dani. V tomto případě jsou zdaňovány výstupy z ekonomické činnosti a u vstupů z ekonomické činnosti vzniká nárok na odpočet.

Zvláštní pozici, co se týče osob povinných k dani mají státy, kraje, obce a jejich ostatní organizační složky a také další právnické osoby. Tyto osoby byly zřízeny a založeny na základě zvláštních předpisů a stanov. Obecně tyto osoby veřejné správy se nepovažují za povinné k dani. Existují zde však výjimky, kdy jsou i takové osoby povinny odvádět daň z přidané hodnoty, avšak musí splňovat předem stanovené podmínky.

Stát, kraje, obce nebo organizační složky státu, krajů a obcí a další veřejnosprávní celky, jsou povinny odvádět DPH, jestliže provozují činnost, která by narušovala hospodářskou soutěž, dle rozhodnutí příslušného orgánu, kterým se rozumí Úřad na ochranu hospodářské soutěže. Dále také osoba, která vykonává ekonomickou činnost, a také osoba, která vykonává ekonomickou činnost uvedenou v příloze č. 1 ZDPH, což je například poskytování telekomunikačních služeb, doprava zboží, přeprava cestujících, reklamní činnost a další. (Hušáková, 2018).

2.6.2 Způsob výpočtu daně z přidané hodnoty

Pro výpočet DPH se používají dvě metody. První způsob je stanovení daně přímo ze základu daně, čímž se rozumí, že v tomto případě je sjednaná cena bez DPH, tato metoda se nazývá metoda zdola. Druhý způsob výpočtu daně je z částky za zdanitelné plnění, což znamená, že sjednaná cena je včetně DPH, tato metoda se nazývá metoda shora.

U metody zdola je sjednaná částka bez DPH, což znamená, že se DPH vypočítá přes koeficient, v jehož čitateli je číslo, jehož výše je dána podle sazby, která připadá zdanitelnému plnění. Ve jmenovateli je číslo 100. Součinem koeficientu a dohodnuté ceny vypočítáme výslednou daň. Ve Vzorci (2.1) je proveden výpočet koeficientu pro výpočet daně metodou zdola.

$$\text{Výpočet koeficientu} = \frac{\text{sazba daně}}{100} \quad (2.1)$$

Koeficienty pro jednotlivé platné sazby daně jsou vypočítány v Tab. 2.1.

Tab. 2.1 Přehled koeficientů pro výpočet daně metodou zdola

Sazba	Výpočet koeficientu	Koeficient
21 %	$\frac{21}{100}$	0,2100
15 %	$\frac{15}{100}$	0,1500
10 %	$\frac{10}{100}$	0,1000

Zdroj: Vlastní zpracování

Příklad výpočtu:

Dejme tomu, že částka bez daně je ve výši 100 Kč, DPH je ve výši 21 %.

$$\text{Výpočet daně} = 100 \cdot 0,21 = 21 \text{ Kč} \quad (2.2)$$

Výsledná daň je podle Vzorce (2.2) rovna 21 Kč a částka s daní je celkem 121 Kč.

Metoda shora se používá v okamžiku, kdy sjednaná částka zahrnuje DPH, podle § 37 se DPH vypočítá přes koeficient, v jehož čitateli je výše odpovídající sazby, která připadá zdanitelnému plnění a jmenovatel činí 100 navýšených o platnou sazbu daně. Koeficient pro výši daně je vypočítán ve Vzorci (2.3)

$$\text{Výpočet koeficient} = \frac{\text{sazba daně}}{(100 + \text{sazba daně})} \quad (2.3)$$

Koeficient se zaokrouhluje na čtyři desetinná místa. Součinem koeficientu a dohodnuté ceny vypočítáme výslednou daň. Koeficienty pro jednotlivé sazby daně jsou vypočítány v Tab. 2.2.

Tab. 2.2 Přehled koeficientů pro výpočet daně metodou shora

Sazba	Výpočet koeficientu	Koeficient
21 %	$\frac{21}{121}$	0,1736
15 %	$\frac{15}{115}$	0,1304
10 %	$\frac{10}{110}$	0,0909

Zdroj: Vlastní zpracování

Příklad výpočtu:

Cena za nakoupené zboží činí 100 Kč včetně DPH ve výši 21 %.

$$\text{Výpočet daně} = 0,1736 \cdot 100 = 17,36 \quad (2.4)$$

Výsledná daň je podle Vzorce (2.4) rovna 17,36 Kč.

2.6.3 Sazby daně z přidané hodnoty

U zdanitelných plnění, což znamená u zboží a služeb rozlišujeme tři sazby daně, což jsou:

- základní sazba daně – která byla stanovena k 1. 1. 2013 ve výši 21 %,
- první snížená sazba daně – která byla taktéž stanovena 1. 1. 2013 ve výši 15 %,
- druhá snížená sazba daně – která je nejmladší a byla stanovena 1.1.2015 ve výši 10 %.

Při vzniku zdanitelných plnění se uplatní vždy sazba, která je platná v ten den, kdy vznikne povinnost přiznat daň.

Sazby daní u zboží

U zboží se vychází ze základní sazby daně, což je 21 %. Zboží, které je uvedené v příloze č. 3 ZDPH, vychází z první snížené sazby daně a druhá snížená sazba daně, je uplatněna u zboží, které je vyjmenované v příloze č. 3a ZDPH. Výrobky, které jsou uvedeny v těchto přílohách jsou vyznačeny kombinací číselných označení a celního sazebníku, ke

kterému přísluší textové vymezení. Z čehož vyplývá, že sazba, která přísluší danému druhu zboží, musí odpovídat číselnému kódu a také slovnímu popisu tohoto kódu, který je uveden v dané příloze (Hušáková, 2018).

První snížená sazba daně

Největší skupinou zboží, které se řadí do první snížené sazby jsou potraviny a krmiva, které jsou vyjmenovány v kapitolách harmonizovaného systému, musí splňovat slovní definice. Do první snížené sazby spadá také voda. Mezi komodity řazené do první snížené sazby patří potraviny, jsou zde zahrnuty také nápoje, krom nápojů alkoholických, řadí se zde i krmiva pro zvířata. Co se týče zvířat, semen, rostlin a přísad, vztahuje se jen na ty, které jsou určeny ke konzumaci. Vztahuje se také na hotová jídla, která jsou dodána, nevztahuje se však na konzumaci na místě, neboť v tomto případě se již jedná o potraviny.

Tato sazba se také vztahuje na dřeviny a jiné živé, rovněž tak na řezané květiny a dekorativní listoví, které jsou zařazené v kapitole 06 celního sazebníku.

Vztahuje se také na zdravotnické prostředky, které můžeme dále rozčlenit do dalších tří skupin. První skupinu tvoří zdravotnické prostředky, které jsou, třeba jen z části, hrazeny zdravotními pojišťovnami. Dalším skupinu tvoří zdravotní prostředky, které byly zhotoveny individuálně, podle potřeby jedince. Poslední skupinu tvoří prostředky, které jsou implantovány do těla, anebo také nošeny na těle. První sníženou sazbou jsou také daně produkty, jež nejsou zdravotnickými prostředky, ale slouží ke zmírnění dopadů zdravotního postižení, rozumí se tím například Braillův papír a výrobky, které jsou určeny pro zdravotně postižené a nevidomé.

Další kategorií statků, které podléhají první snížené sazbě, jsou letáky, prospekty, noviny a časopisy, avšak pod podmínkou, že reklamní plocha těchto tiskovin nepřesahuje 50 % plochy. Do této kategorie mohou spadat také omalovánky pro děti.

První snížená sazba se také vztahuje na palivové dřevo v polenech, špalcích, větvích, otepích a dalších obdobných tvarech. Hlavní podmínkou těchto produktů je, že se bezpodmínečně musí jednat o palivové dřevo, které spadá do číselného kódu 4401 celního sazebníku. (Kuneš, Vondrák, 2018)

Druhá snížená sazba daně

Druhá snížená sazba daně se vztahuje na kojeneckou výživu, kdy přesnější vymezení tohoto statku obsahuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 609/2013. Ovšem i tu se musí brát v potaz příslušný číselný kód celního sazebníku a slovní popis, který přesně

vymezuje, že v tomto případě se jedná o všechna kojenecká mléka, včetně těch speciálních, popřípadě sem spadají i mléčné náhražky a výrobky, které obohacují mléko. V žádném případě se sem neřadí dětské příkrmy, kaše, dětské sušenky a další podobné výrobky. Tyto výrobky spadají pod účinnost první snížené daně, jako potraviny.

Další statky, které spadají pod účinnost první snížené daně jsou zdravotnické prostředky, které se používají pro humánní a veterinární medicínu. Jedná se například o léky, očkovací látky, kontrastní látky pro RTG a další. Všechny tyto produkty jsou vyjmenovány v příloze č.3a ZDPH. V případě, že nejsou položkou této přílohy, pak je možné vzít v potaz položky z přílohy č. 3 ZDPH, ve které jsou vyjmenovány další farmaceutické výrobky.

Součástí druhé snížené sazby jsou také polygrafické výrobky, čímž jsou například knihy, obrázkové knihy pro děti, hudebniny, avšak pod podmínkou, že pokud je v nich reklama, tak nepřesahuje 50 % tištěné plochy.

Druhá snížená sazba se také uplatňuje od 1.1.2015 na potraviny, které jsou určeny pro osoby, které trpí nesnášenlivostí lepku. Tyto potraviny jsou uvedené v příloze č. 3a ZDPH. Řadí se sem různé druhy bezlepkové mouky a směsi na přípravu bezlepkových potravin. Nespádají sem ovšem bezlepková hotové potraviny, čímž se rozumí potraviny určené k okamžité spotřebě a konzumaci. (Kuneš, Vondrák, 2018).

Sazby daní u služeb

Stejně jako u zboží se u služeb vychází ze základní sazby, kterou je 21 %. Služby, které jsou uvedeny v příloze č. 2 ZDPH, podléhají první snížené sazbě, která činí 15 %. V současnosti nejsou žádné služby, které by podléhaly druhé snížené sazbě.

První snížená sazba daně

Do působnosti první snížené daně patří poskytnutí služeb, které poskytují opravu zdravotnických prostředků, které jsou uvedené v příloze č. 3 ZDPH a opravu invalidních vozíků, které jsou zařazené v SKP 35.43.92.

První snížená sazba se uplatňuje pro rozvod, shromažďování a úpravu vody, která je zařazená v SKP 41, to samé platí pro odvádění a čištění odpadních vod zařazených v SKP 90.01. Od roku 2009 se první snížená sazba také vztahuje na svoz, sběr a zpracování komunálního odpadu, který spadal dříve pod základní sazbu.

Pro poskytování ubytovacích služeb platí první snížená daň, avšak pro poskytování stravovacích služeb, a to jak veřejných, tak i neveřejných, se vztahuje základní sazba daně. Ubytovací služby, které jsou zdaněny sníženou daní, musí být uvedeny v příloze č. 3 ZDPH.

První snížená sazba platí také pro poskytovatele veřejné hromadné dopravy, která se ovšem musí pohybovat po předem určených trasách podle daných jízdních řádů, a podle předem známých přepravních podmínek. Tyto hromadné přepravy jsou stanovené v příloze č. 2 ZDPH. Veřejnou hromadnou přepravou osob se rozumí také přeprava lyžařskými vleky.

Do působnosti první snížené sazby patří také sociální a zdravotní péče, která však není podle ZDPH osvobozena od daně. Patří zde i úklidové práce v domácnosti, péče o děti, staré a nemocné. Je zde také zařazeno pohřebnictví a ostatní související služby.

První snížená sazba je aplikována pro kulturní události, které zahrnují výběr vstupného, čímž se rozumí například výstavy, koncerty, filmová a divadelní představení, vstupy do muzeí a další podobné události. Platí také pro služby, které poskytují spisovatelé, skladatelé, sochaři a jiní umělci. Pokud by se však jednalo o služby, které se týkají poskytnutí oprávnění k výkonu práva dílo užít, již by se zde jednalo o užití základní sazby daně. Základní sazba daně se také použije u autonomních novinářů, modelů a modelek (Kuneš, Vondrák, 2018).

Oprava sazby daně

Může se ovšem stát, že subjekt povinný k dani použije chybnou sazbu daně, v tomto případě je možné postupovat dvěma způsoby. V případě uplatnění vyšší sazby, než je předem stanoveno, a tím pádem si subjekt povinný k dani zvýší svoji daňovou povinnost, bude dále postupovat podle způsobu, který je uveden v § 43 ZDPH, podle kterého si může podat dodatečné daňové přiznání a tím získá přeplacenou část zpět.

Avšak v případě, že daňový subjekt použije sazbu daně, která je nižší než ta, která se vztahuje na dané plnění, pak musí podle daňového řádu podat dodatečné daňové přiznání, jelikož si snížil daňovou povinnost. V dodatečném daňovém přiznání si svoji daňovou povinnost zvýší. Toto není upraveno v ZDPH, ale vyplývá to přímo z daňového řádu.

2.6.4 Osvobození od daně

Existují i plnění, která jsou od daně osvobozená. Mohou být od daně osvobozena buď úplně, nebo jen zčásti. Jedná se tu o předmět, který není předmětem dani, takže daňový subjekt není povinen jej zahrnout do základu daně. V tomto případě rozlišujeme dva druhy osvobození od daně, a to s nárokem na odpočet daně a bez nároku na odpočet.

Osvobození od daně bez nároku na odpočet

Osvobození bez nároku na odpočet je specifické v tom případě, že daňový subjekt neuplatní daň na výstupu, a tím pádem ztratí nárok na odpočet z daně na vstupu u přijatých zdanitelných plnění. Plátce je povinen tyto plnění přiznat v daňovém přiznání, a to za období, ve kterém vznikla povinnost tato plnění přiznat. Plnění, která jsou osvobozená od daně bez nároku na odpočet jsou vyjmenována v § 51 až § 62 ZDPH. Mezi plnění, která jsou od daně osvobozena patří například rozhlasové a televizní vysílání, finanční činnosti, pojišťovací činnosti, dodání nemovité věci a další plnění (Kuneš, Vondrák, 2018).

Osvobození od daně s nárokem na odpočet daně

Osvobození od daně s nárokem na odpočet daně je osvobození, u kterého se neuplatňuje daň na výstupu, ale je zde možné uplatnit daň na vstupu, a to v plně výši. Toto osvobození se vztahuje zpravidla na vývoz a dodání zboží z jiného členského státu. Existují však zákonem stanovené případy, kdy je osvobozené zboží, které je pořízené z jiného členského státu a také dovoz zboží. Tato osvobozená plnění musí být přiznána v daňovém přiznání, a to za zdaňovací období, v nichž vznikla povinnost tato plnění přiznat.

2.6.5 Zdaňovací období

Za zdaňovací období u DPH se považuje kalendářní měsíc. Plátce se může sám rozhodnout, jestli bude jeho zdaňovacím obdobím bude čtvrtletí pro daný kalendářní rok, musí však splňovat tři základní podmínky, ve kterých je uvedeno, že:

- jeho roční obrat nesmí přesáhnout částku 10 000 000 Kč,
- je spolehlivý plátce,
- nesmí být skupinou a
- změnu o zdaňovacím období musí sdělit správci daně do konce ledna daného roku.

Plátce se nesmí rozhodnout o tom, že bude plátcem čtvrtletním v kalendářním roku, kdy se stal plátcem, a to ani v následujícím kalendářním roce (Hušková, 2018).

2.6.6 Evidence pro daňové účely

K tomu, aby daňový subjekt řádně plnil své daňové povinnosti, je povinen vést evidenci údajů pro daňové účely, čímž se rozumí, že musí vést údaje, které jsou ve vztahu k výsledné dani, ale také ty, které jsou ve vztahu k nepeněžitým daňovým plněním. Plátce je povinen vést daňovou evidenci pro účely DPH, která je rozčleněna tak, aby odpovídala kontrolnímu hlášení,

daňovému přiznání a popřípadě souhrnnému hlášení. V případě, že plátce prodává zboží a služby do jiného členského státu, je povinen vést evidenci údajů tak, aby následně sestavil souhrnné hlášení.

Daňové přiznání

Daňové přiznání musí být podáno na tiskopisu, který je předepsaný Ministerstvem financí, a to do 25 dnů od skončení zdaňovacího období. Daňový subjekt je povinen podat daňové přiznání, i když nastane situace, kdy mu nevzniká daňová povinnost. Vlastní daň je splatná ve stejném termínu, který je stanovený pro podání daňového přiznání, což znamená nejpozději 25 dnů po skončení zdaňovacího období. V případě, že daňový subjekt dováží zboží, pak se musí řídit celními předpisy, avšak existují i zákonem stanovené případy, kdy daňový subjekt přizná daň při dovozu.

Dodatečné daňové přiznání není upraveno ZDPH, proto je nutné se při podávání řídit podle obecné právní úpravy pro dodatečné daňové přiznání, které je uvedeno v § 141 daňového řádu (Kuneš, Vondrák, 2018).

Kontrolní hlášení

Kontrolní hlášení je speciálním daňovým tvrzením, které bylo zavedeno 1.1.2016. Jeho zavedení nespadá do povinnosti podávat daňové přiznání a souhrnné hlášení. Odpadá zde povinnost podávat k daňovému přiznání evidenci údajů, jelikož tato evidence je součástí kontrolního hlášení. Kontrolní hlášení je i nadále podáváno. Kontrolní hlášení podává daňový subjekt, který uskutečňuje zdanitelná plnění v tuzemsku, nebo ten který přijímá zdanitelná plnění v tuzemsku, a také ten, který uskutečňuje zákonem stanovená zdanitelná plnění.

Kontrolní hlášení se podává zásadně v elektronické formě, konkrétně ve formátu a struktuře, které jsou zveřejněné správcem daně. Zákonem je ustanovený rámec o údajích, které jsou v kontrolním hlášení uvedeny, tento rámec je stanovený v ZDPH, dále jsou tyto údaje také upravené formulářem.

Daňový subjekt má povinnost podávat kontrolní prohlášení, v případě že nesplní svoje povinnosti, které plynou ze zákona, pak je porušení těchto povinností doprovázeno peněžitou sankcí. Splněním zákonných podmínek může být vyloučen vznik pokuty, nebo může být taky zcela odpuštěn.

Kontrolní hlášení je efektivním prostředkem k odhalení daňových úniků a podvodu. Umožňuje správci daně získat informace o vybraných transakcích, které byly realizovány

plátcem daně. Ve spojení s dalšími údaji má odhalit riziková sdružená osob, které odčerpávají neoprávněně finanční prostředky ze státního rozpočtu.

3 Elektronická evidence tržeb v podmínkách České republiky

Třetí kapitola se bude zabývat zavedením elektronické evidence tržeb (dále jen „EET“) v podmínkách ČR. Nejdříve se seznámíme s legislativním procesem, který předcházel zavedení systému EET v ČR, a dále se také seznámíme s principem na kterém EET funguje.

3.1 Legislativní proces zavedení elektronické evidence tržeb v České republice

V České republice není evidování tržeb v pokladních zařízeních žádnou novinkou, jelikož zákon č. 215/2005 Sb., o registračních pokladnách byl prosazen již dřívější levicovou vládou. Hlavním cílem registračních pokladen bylo podchytit platby v maloobchodech a hostinské činnosti do rozpočtové paměti pokladen, které jsou certifikované Ministerstvem financí České republiky (dále jen „MFČR“). Tento zákon však nikdy nenabyl účinnosti, jelikož po volbách v roce 2006 byla levicová vláda vystřídána vládou pravicovou, která přesunula účinnost zákona o rok. Tento zákon byl k 1.1.2008 zrušen zákonem č. 261/2007 Sb.

Po necelých deseti letech, a také po mnoha diskuzích a snahách, zmařit vydání tohoto zákona v účinnost, pravicové opozice v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR, se podařilo prosadit tento zákon. V této době bylo už schvalování Senátem Parlamentu ČR a také podepsání prezidentem ČR formalitou. (Líbal, 2018).

Pravidla pro vedení EET jsou stanovena v zákoně č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb. Tento zákon je součástí Sbírky zákonů České republiky, a to od 13. dubna 2016. Ve stejný moment byl také zveřejněn ve Sbírce zákonů doprovodný zákon č. 113/2016 Sb., tímto zákonem se změnilo také některé zákony, které souvisí s přijetím zákona o EET (Líbal, 2018).

V Poslanecké sněmovně bylo problémem schválit zákon o EET, jelikož zde byl podle některých znalců práv porušen Zákon o jednacím řádu Poslanecké sněmovny. Další věci k řešení tohoto zákona byla ústavnost pravidel, která byla stanovena v Zákoně o evidenci tržeb (dále jen „ZoET“), avšak nemohou být měněna novelou zákona, stačilo zde pouhé nařízení vlády (Líbal, 2018).

Jeden z hlavních důvodů k zavedení zákona o EET je funkčnost některých forem evidence tržeb v ostatních státech EU (Itálie, Maďarsko, Slovensko, Polsko, Lotyšsko, Belgie, Litva, Malta, Švédsko, Rumunsko, Bulharsko, Kypr, atd.). Ve stejném roce jako ČR se k těmto státům připojilo také Rakousko a Slovinsko. Dalším důvodem bylo to, že Finanční správa má nyní přehled o toku zboží, služeb a finančních prostředků, ke kterým dochází v ekonomice ČR.

Mnoho poplatníků očekávalo, že se bude historie opakovat a zákon, který má za úkol regulovat tržby bude zrušen. Všechny tyto domněnky byly mylné a daňové subjekty se musely časem přizpůsobit ZoET.

Jednotlivé fáze zavedení EET

Postupné zavedení EET je znázorněno v § 37 ZoET, kde jsou popsány jednotlivé ekonomické činnosti, které byly zapojeny do systému. U jednotlivých podnikatelských oborů se bral ohled na zatížení IT systému. Tyto subjekty byly roztrženy do čtyř skupin tzv. fází. Ekonomické subjekty byly roztrženy do těchto fází podle kódu klasifikace NACE, které jsou znázorněny v Tab. 3.1. Tyto subjekty se podle jednotlivých skupin postupně zapojovaly do systému EET (Líbal, 2018).

Tab. 3.1 Jednotlivé fáze zavedení EET

Fáze	Datum zavedení EET	Popis ekonomické činnosti	Kód CZ-NACE
1.	1.12.2016	Ubytování	55
		Stravování a pohostinství	56
2.	1.3.2017	Velkoobchod a maloobchod	45.1 45.3 45.4 46 a 47
3.	Odloženo	Ostatní činnosti s výjimkou čtvrté fáze	Různé kódy
4.	Odloženo	Vybraná řemesla a výrobní činnosti	Různé kódy

Zdroj: Vlastní zpracování dle Líbal, 2018 str. 40

Náběh 3. fáze měl být uskutečněn 1.3.2018 a 4. fáze 1.6.2018, avšak oba termíny byly odloženy. Poslanecká sněmovna podpořila návrh MFČR, který upravuje náběh těchto dvou fází. Podnikatelé, kteří jsou součástí těchto dvou fází, začnou evidovat současně v jedné vlně, která se spustí 6 měsíců po platnosti zákona. Z čehož vyplývá, že pokud bude zákon schválen

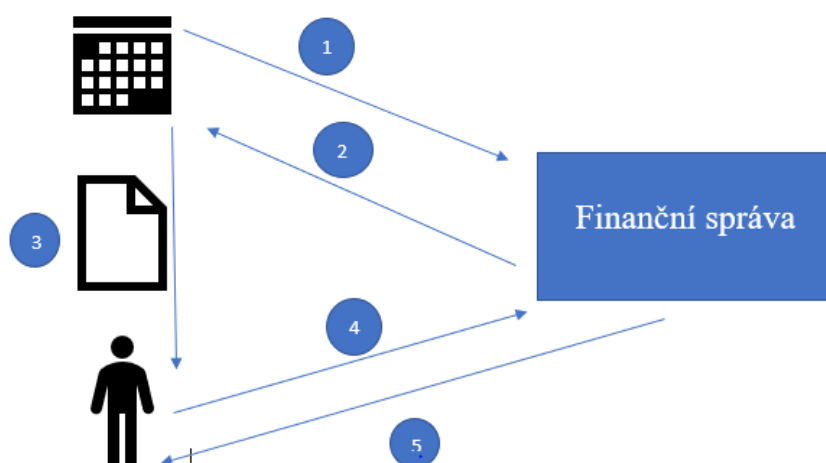
a uveden v platnost v červnu letošního roku, pak poslední vlna odstartuje 1. ledna 2020. Termín spuštění poslední vlny bude závislý na délce legislativního procesu.

3.2 Charakteristika systému EET

Jak je již výše zmíněno, jedním z hlavních důvodů pro zavedení EET systému, je regulace tržeb, které vznikají v souvislosti s toky zboží, služeb a finančních prostředků z ekonomické činnosti jednotlivých subjektů. Touto regulací se finanční správa snaží zamezit daňovým únikům, které vznikají v souvislosti s přijímáním hotovosti. Krácení tržeb se obvykle promítá tak, že se do účetních knih promítne tržba v menší výši, než jaká ve skutečnosti vzniká. Kontrola, která se koná s několika měsíčním či ročním odstupem, žádné krácení většinou neodhalí.

Systém EET vznikl proto, aby se těmto praktikám zamezilo, proto se každá přijatá částka v hotovosti hlásí po internetu Finanční správě ČR. Příjemce této tržby má jako povinnost nabídnout svému zákazníkovi účtenku, a to nejpozději v okamžiku, kdy přijme tržbu. Každá účtenka musí obsahovat fiskální identifikační kód (dále jen „FIK“), který získá tak, že elektronická pokladna zašle informace o výši přijímané hotovosti na server Finanční správě ČR, kde se tento kód vygeneruje (Hajdušek, Vodička, 2018). Z toho vyplývá, že tímto krokem nejdříve daňový subjekt nahlásí tržbu na úřad a posléze je vytištěna účtenka. Účtenkou si zákazník může ověřit, zda je fiskální kód pravý, a že obchodník řádně přiznal obdrženou tržbu. Celý proces přiznání tržby je znázorněn v Obr. 3.1.

Obr.3.1 Model funkce EET

Zdroj: vlastní zpracování

V prvním kroku dojde k namarkování tržby a odeslání informací Finanční správě ČR, následně se vygeneruje FIK, který se odešle zpět do pokladního zařízení. V dalším kroku je vytištěna a předána účtenky zákazníkovi, který si může ověřit podle FIK pravost účtenky na serveru Finanční správy ČR. Ověření pravosti účtenky je velice důležité pro kontrolu, protože může dojít k případům, kdy je FIK na účtence falešný a tím pádem nedojde vůbec k nahlášení tržby. Také může být nahlášena tržba nižší než je uvedeno na účtence. Těmto podvodům může zabránit možnost kontroly údajů.

3.3 Subjekt evidence tržeb

V první řadě si musíme definovat, kdo je povinen vést evidenci tržeb. Výše zmíněný zákon se váže na znění zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. V ZoET v § 3 je všeobecně uvedeno, že subjektem elektronické evidence tržeb je poplatník, který je poplatníkem DPFO, a také poplatník DPPO.

Poplatník DPFO

Poplatníkem je fyzická osoba, a to od momentu, kdy zahájila podnikatelskou činnost. Může se zde jednat o rezidenty, ale také i o nerezidenty ČR. Pokud vykonávají osobně činnost, ze které jim plynou příjmy. V tomto případě je třeba podotknout ustanovení § 239 daňového řádu, kdy přechodem daňové povinnosti se rozumí přechod práv a povinností daňového subjektu. Z tohoto zákona vyplývá, že v případě úmrtí se přesouvá zánik poplatníka. Rozlišuje se zde smrt reálná a smrt daňová. Smrt daňová nastává až v okamžiku, kdy rozhodne soud o dědictví. Toto ustanovení určuje, že v momentě, kdy v podnikání pokračuje pozůstalý, je povinen vést evidenci tržeb pod jménem zemřelého, až to až do dne, který předchází dni ukončení dědického řízení (Vondrák, Vondráková, Vondráková, 2018).

Poplatník DPPO

Poplatníkem je právnická osoba. Co se týče evidence tržeb právnických osob, pak je zde použit odkaz na ustanovení § 17 odst. 1 ZDP, kde je stanoveno, že poplatníkem je:

- právnická osoba,
- organizační složka státu,
- podílový fond upravený podle zákona o investiční společnosti a investiční fondy,
- podfond akciové společnosti s variabilním základním kapitálem podle zákona, který upravuje investiční společnosti a investiční fondy,

- fond penzijní společnosti, čímž se rozumí fond obhospodařovaný penzijní společností, který je upraven v zákoně o důchodovém spoření, a podle zákona o doplňkovém penzijním spoření,
- svěřenecký fond upravený podle zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku,
- jednotka, která je zřízena poplatníkem, a je v souvislosti s právním řádem státu.

Obecná ustanovení

Evidovat příjmy jak právnických, tak i fyzických osob zaniká v případě, že se jedná o příjmy, které podléhají dani se zvláštní sazbou daně podle § 36 ZDP. Jedná se o daň, která je vybírána srážkou.

Vyjmuta povinnost je u příjmů, které dle § 20b ZDP podléhají dani ze samostatného základu daně (Vondrák, Vondráková, Vondráková, 2018). Jedná se o příjmy z podílů na zisku, vypořádacích podílů, jedná se také o podíly na likvidačním zůstatku nebo o jiné podobné příjmy. Tyto příjmy jsou vyňaty pouze u poplatníků DPPO.

Obě skupiny jsou v ZoET označovány jako poplatník, ale pokud je v zákoně řešena pouze jedna skupina poplatníků samostatně je označována plným termínem např. poplatník DPPO.

3.4 Evidované tržby

Každá tržba nepodléhá povinné evidenci tržeb. V praxi je téměř nemožné evidovat tržby, které subjektu plynou na bankovní účet. Tržby, které subjekt přijímá na bankovní účet mají vysokou míru dohledatelnosti a průkaznost, jelikož jsou tyto platby evidovány v bankách, které mají povinnost předložit na žádost Finanční správy výpisy z účtu. Tržba musí splňovat formální náležitosti, čímž se rozumí způsob, jak je placena a musí být také rozhodným příjmem, což vyznačuje činnost, za kterou je přijata. Platba musí splňovat obě dvě tyto náležitosti, aby byla chápána jako evidovaná tržba.

Podle § 4 odst. 2 ZoET se rozumí také evidovanou tržbou platba, která jednak splňuje formální náležitosti a také je předem určena k následnému čerpání, anebo zúčtování příjmů, které zakládají rozhodný příjem. Dále také může být určena k následnému čerpání nebo zúčtování platby, která zakládá rozhodný příjem. Toto ustanovení je aplikováno pouze v případě plateb provedené jiným způsobem než v hotovosti, je to například platba elektronickou peněženkou, čipovými kartami, kupóny, vouchery a jiné podobné způsoby. U těchto plateb nejdříve dochází k dobíjení kreditu a jeho následnému čerpání. V evidenci jsou

zaznamenány obě tyto transakce, jelikož příjem dle ZDP může nastat i v okamžiku dobítí tohoto kreditu, tak i v případě, kdy je kredit čerpán.

Formální náležitosti

Veškeré formální náležitosti jsou uvedené v § 5 ZoET. Podmínky uvedené v tomto paragrafu splňují tržby, které jsou uskutečněny v hotovosti. Tedy platby formou bankovek a mincí, a to bez ohledu na to, zda jde o měnu českou nebo zahraniční.

Formální náležitosti také splňují platby šekem a směnkou, což jsou cenné papíry, které jsou použity jako platební nástroj. Jsou to šeky a směnky podle zákona č. 191/1950 Sb., směnečného a šekového.

Tyto náležitosti mohou splňovat také platby v jiných formách, které nejsou výše zmíněné, ale mají obdobný charakter. Mohou to být dárkové karty, žetony, bitcoiny, platby prostřednictvím speciálních kartiček. Formální znak splňuje také poukázky na zboží a služby, což jsou také stravenky, které jsou poukázky na odběr ve formě zboží a služeb. Tyto poukázky nahrazují měnu (Vondrák, Vondráková, Vondráková, 2018).

Jedna ze specifických tržeb, je přijatá platba v hotovosti, nebo jiným způsobem, kde je součástí platby vratná záloha. Zde poplatník zaeviduje celkovou částku obsahující vratnou zálohu. V okamžiku, kdy zákazník uplatní nárok na vrácení této zálohy (bez ohledu na to u kterého poplatníka zálohu uplatní) jsou formální náležitosti splněny jen v případě, že se záloha započítá oproti dalšímu pořízení zboží, nebo služby. Výsledkem transakce je platba. Poplatník v tomto případě zaeviduje celkovou částku, která je ponížena o vrácenou zálohu. Může také nastat situace, kde je výsledná částka nulová nebo záporná částka, v tomto případě nemá poplatník povinnost evidovat takovou tržbu, jelikož nesplňuje formální znaky (Vondrák, Vondráková, Vondráková, 2018).

Platby prostřednictvím platební brány jsou brány podobně, jako platby kartou a podléhají evidenci tržeb. Platba je ve výsledku připsána na účet poplatníka, takže ji eviduje prodejce, tedy pokud se jedná o platbu z podnikání a musí splňovat veškeré podmínky evidence tržeb.

Rozhodný příjem

Co je považováno za rozhodný příjem je uvedeno v § 6 ZoET. Hlavním účelem EET je evidence tržeb, které nejsou snadno dohledatelné a jejich výše lze snadno zkreslit. EET eviduje pohyb hotovosti způsobem, který nelze snadno zaměnit.

Podle § 6 ZoET odst. 1a) se příjmem u poplatníka DPFO rozumí příjem ze samostatné činnosti, který netvoří příjem ze závislé činnosti. Výjimku tvoří příjem, který není předmětem daně z příjmů. Za rozhodný příjem není považován příjem, který se bere jako ojedinělý v rámci podnikatelské činnosti, což znamená, že je jiný než dosavadní příjmy. Výjimkou je také příjem, který podléhá srážkové dani podle zvláštní sazby daně.

Podle § 6 ZoET odst. 1b) je rozhodným příjmem poplatníka DPFO příjem, který je z podnikatelské činnosti. Výjimku tvoří příjmy, které nejsou předmětem daně. Stejně jako u fyzických osob nejsou za rozhodný příjem považovány příjmy, které jsou ojedinělé oproti obvyklým tržbám. Pokud příjem podléhá srážkové dani podle zvláštní sazby. Pokud příjem podléhá dani ze samostatného základu daně, tvoří také výjimku.

Pokud je poplatník účetní jednotkou a vede podvojně účetnictví, pak zaeviduje každou tržbu bez ohledu na to, zda je to zachyceno v účetnictví. Přijatá platba se zaeviduje, subjekt povinný evidenci tržeb vystaví účtenku a informaci o vzniku tržby zašle správci daně v okamžiku vzniku této tržby. Tento proces nebere ohled na to, zda je platba zachycena v účetnictví, zda se časově rozlišuje (Hajdušek, Vodička, 2017).

V momentě, kdy je poplatníkem veřejná obchodní společnost, nebo komanditní společnost, jsou rozhodné příjmy pro účely ZoET poněkud jiné. Rozhodným příjmem je podle §6 odst. 3, v tomto případě předmět daně z příjmů u společníka této společnosti.

Ojedinělým příjmem je charakterizován příjem, který je definován tím, že je jednorázový nebo výjimečný. Přihlíží se zde na charakter konkrétního posuzovaného případu.

Dalším specifickým příjmem, na který je pohlédnuto ze dvou úhlů pohledu, je spropitné. Spropitné je zcela dobrovolná platba, která vyjadřuje míru spokojenosti zákazníka. Tuto platbu neupravuje žádný předpis ČR. V praxi je nejčastější, že spropitné bývá příjmem zaměstnance. Mělo by být přiznáno stejně jako příjem ze zaměstnání podle § 6 ZDP, tudíž by zde měla být odvedena daň a také sociální a zdravotní pojištění bez ohledu na to, zda je to příjem zaměstnance od zákazníka, nebo zaměstnance od zaměstnavatele. Dalším možný případem je, že spropitné je příjem zaměstnavatele. V tomto případě, zde vzniká povinnost zaevidovat celou tržbu včetně spropitného, nebo popřípadě spropitné doevidovat později. Jestliže je zaměstnavatel plátcem DPH, pak se musí odvést DPH i ze spropitného. Evidence této dobrovolné platby se ovšem v praxi nedá tak uhlídat, jako ostatní evidované tržby za zboží a služby (Vondrák, Vondráková, Vondráková, 2016).

3.5 Způsoby a pravidla evidence tržeb

Podle ZoET se rozlišují dva režimy evidence tržeb. ZoET využívá dvojí terminologii pro dva způsoby (režimy). První způsob je online a je označován jako běžný způsob, druhý režim je označován jako zjednodušený režim může být využíván i v offline režimu.

Hlavním rozdílem mezi těmito způsoby je okamžik odesílání dat. V běžném způsobu jsou data o evidované tržbě odesílána ihned, zatímco u zjednodušeného režimu jsou data o evidované tržbě odesílána s odstupem, a to nejpozději do 5 dnů.

Návrhem novely ZoET je upraveno také řešení EET pro nejmenší podnikatele, kteří se mohou rozhodnou pro online režim, ale budou moci podle této novely využít zvláštní variantu režimu evidence tržeb. Tyto daňové subjekty budou vydávat účtenky z předtištěného bloku, který si vyzvednou na finančním úřadu. Jednou za čtvrt roku budou tyto subjekty povinny zaslat speciální formulář, který bude obsahovat údaje o výši tržeb a počtu vydaných, popřípadě i stornovaných účtenek. Tento formulář zašlou na příslušný finanční úřad. Tyto subjekty musí:

- být poplatníkem DPFO, nebo poskytovatelem zdravotních služeb hrazených z veřejného zdravotního pojišťovny, a to bez ohledu na právní formu,
- být neplátcem DPH, a mít maximálně 2 zaměstnance,
- dosahovat hotovostních příjmů z evidovaných tržeb každých 12 po sobě jdoucích kalendářních měsíců maximálně 200.000 Kč.

3.6 Běžný způsob

V případě běžného způsobu je podle § 18 ZoET poplatník povinen evidovat tržbu nejpozději v okamžiku jejího uskutečnění. V praxi je tento způsob nejpoužívanější, takže je primárním způsobem evidence tržeb. Poplatník musí nejdříve zaslat datovou správou veškeré údaje o této tržbě a vystavit účtenku ke kontrole tomu, od koho mu evidovaná tržba plyne. Správce daně obdrží datovou správu v okamžiku, kdy je tržba uskutečněna. Datová správa musí splňovat formát a strukturu, která je předem stanovena. Pokud splňuje předem dané náležitosti, pak se poplatník vyhne riziku, že zpráva nebude správně přijata a zpracována.

ZoET uvádí, že subjekt, který je povinný vést EET, musí vlastnit kvalifikovaný certifikát, aby byl připojen elektronický podpis. Procesní postupy mohou být nesprávně provedeny, což znamená, že zde bude například špatný formát, anebo struktura, pak zde musí být vygenerována výzva jednak k odstranění této vady a dále pak stanovení lhůty. Podle § 19 je rozsah a obsah údajů, které má každý povinný subjekt k EET zasílat Správci daně následující, musí obsahovat:

- daňové identifikační číslo poplatníka,
- označení provozovny, ve které vzniká evidovaná tržba, rozumí se tím označení provozovny uděleno při zaevidování do systému,
- označení zařízení, které slouží k evidenci tržeb,
- pořadové číslo účtenky, toto číslo musí být stejné i v případě, že dojde ke komplikacím a účtenka bude opakovaně generována,
- přesné datum a čas okamžiku vzniku tržby nebo okamžiku vystavení účtenky, záleží na tom, která skutečnost nastala dříve,
- celková částka, v celkové částce je zahrnuto i DPH, ale v případě slev a odpočtů, je zde přihlédnuto na tyto skutečnosti,
- bezpečnostní kód poplatníka,
- podpisový kód poplatníka, který mu byl přidělen,
- údaj o režimu, ve kterém je tržba evidována,
- celková částka plateb, které jsou určené k následnému čerpání a zúčtování, jedná se zde zejména o dobítí elektronických peněženek, nebo také kupónů,
- celková částka plateb, které jsou určené k následnému čerpání či zúčtování plateb, jedná se zejména o čerpání dobitého kreditu z peněženek a kupónů,
- daňové identifikační číslo poplatníka, je-li určen jiným poplatníkem k zasílání údajů k evidenci tržeb správci daně,
- základ daně z přidané hodnoty, sazbu daně z přidané hodnoty a daň z přidané hodnoty,
- celková částka, která je v režimu daně z přidané hodnoty pro cestovní služby, nebo také pro prodej použitého zboží.

Z výše uvedeného výčtu je zcela zřejmé, že nejsou v praxi využity všechny údaje, které jsou zde uvedené. Část z nich je totiž nepovinných a užívají se jen v případě potřeby.

3.6.1 Údaje na účtence

Pokud poplatník přijme tržbu, která podléhá elektronické evidenci tržeb, je povinen vystavit protistraně účtenku. Účtenka může být použita jako účetní nebo daňový doklad, který splňuje náležitosti podle jiných předpisů, ale slouží také jako doklad určený pro kontrolu. Účtenka musí obsahovat minimálně údaje, které jsou uvedeny v ZoET v § 20. V běžném způsobu je třeba na účtence uvést:

- FIK,

- daňové identifikační číslo (DIČ), pokud není jeho součástí rodné číslo poplatníka,
- označení provozovny, ve kterém je uskutečněna evidovaná tržba,
- označení pokladního zařízení, které je použito pro zaevidování tržby,
- pořadové číslo účtenky,
- datum a čas vystavení účtenky a přijetí tržby,
- celkovou částku tržby, včetně DPH,
- bezpečnostní kód poplatníka (BKP),
- údaj o režimu, ve kterém je tržba zaevidovaná,
- DIČ poplatníka, který pověřil jiného poplatníka k zaevidování tržby a k zaslání údajů správci daně.

V praxi se může stát, že z nějakého důvodu nebude na účtence uveden FIK. Pokud tato situace nastane, pak musí být na účtence povinně uveden podpisový kód poplatníka (dále jen „PKP“). K této situaci může dojít v případě, že se prostřednictvím serveru Finanční správy nepodaří vygenerovat FIK, nebo že je překročena mezní doba odezvy. Může jít o výpadek internetu, hardwarový problém, o dlouhou čekací dobu, a další podobné případy. Další příčinou, kdy nebude uveden FIK, je evidence tržeb namísto v běžném režimu, v režimu zjednodušeném, avšak tato informace musí být uvedena na účtence (Hajdušek, Vodička, 2017).

3.7 Zjednodušený režim

Evidování tržeb ve zjednodušeném režimu, je upraveno v §23 ZoET. Svým způsobem zjednodušený režim funguje na obdobném principu, jako běžný režim s tím rozdílem, že poplatník odesílá údaje až s časovým odstupem. Nemožnost zasílat okamžitě data o tržbách může být způsobena mnoha příčinami, jedna z nich je například nemožnost připojení k internetu. Díky těmto příčinám odesílá poplatník data o evidovaných tržbách správci daně nejpozději do 5 dnů od jejich vzniku. Tato lhůta je upravena v § 33 daňového řádu, kde je upraveno počítání času. Pro stanovení těchto 5 dní se bere ohled i na to, zda rozhodný den připadne na sobotu, neděli nebo také svátek. V tomto případě se povinnost ohlásit tuto tržbu odloží na nejbližší pracovní den (Hajdušek, Vodička, 2017).

Ve zjednodušeném režimu nemusí poplatník uvádět na účtence FIK, ale je povinen podle § 20 odst. 3 ZoET uvádět svůj PKP. Poplatník musí vlastnit pokladní zařízení i v případě, že eviduje tržby ve zjednodušeném režimu. Do tohoto zařízení jsou zadávány údaje o tržbách, a umožňuje vytisknout účtenku v okamžiku vzniku tržby.

Zjednodušený režim ze zákona

V případě, že poplatníkovi vzniknou tržby z prodeje zboží a služeb v dopravním prostředku při hromadné přepravě osob, je stanoven zjednodušený režim ze zákona. Musí zde být splněna pravidelnost, existence jízdního řádu, předem stanovená místa určená k nástupu a výstupu, a také pevně stanovená cena za přepravu. Poplatník také musí vést odkaz pro DPH. Také je zde otázka, která se týká výše sazby DPH, které podléhají zboží a služby poskytované na palubě dopravního prostředku, jelikož na palubě letecké a vodní přepravy osob je používána nejnižší sazba DPH. Použitá sazba je totiž jedním z kritérií pro rozhodování, zda poplatník bude při prodeji takových komodit vést evidenci ve zjednodušené, či běžné formě. Pokud jsou poskytovány služby, či zboží na palubě výše zmíněných prostředků s nejnižší sazbou, pak poplatník vede EET ve zjednodušeném režimu, jelikož tyto tržby nepodléhají běžnému režimu (Hajdušek, Vodička, 2017).

Zjednodušený režim z nařízení vlády

Vláda má v pravomoci určit, jaké tržby budou evidovány v evidenci tržeb ve zjednodušeném či běžném režimu. Této pravomoci vláda ještě nevyužila a je otázkou, zda ji využije v budoucnosti. Rozhodnout o tom, jakým způsobem bude evidence vedena bude moci v případě, že by vedení běžné evidence tržeb ohrožovalo či ztěžovalo podnikatelskou činnost poplatníka (Hajdušek, Vodička, 2017).

Zjednodušený režim na vlastní žádost

Poplatník si může zažádat o zjednodušený režim, pokud je přesvědčen o tom, že by běžný režim znemožňoval jeho hospodárný a plynulý výkon podnikatelské činnosti, ze které má tržby, které je povinen evidovat. Může si podat žádost správci daně o povolení k evidenci tržeb ve zjednodušeném režimu.

Poplatník musí podat žádost svému místně příslušnému správci daně, musí v ní uvést tržby, kterých se má povolení týkat. Zároveň musí uvést přesvědčivé důvody, proč by měl správce daně povolit vedení EET ve zjednodušeném režimu. Správce daně tuto žádost přezkoumá, zda splňuje veškeré náležitosti, zda jsou uvedeny potřebné údaje, nebo jestli nemá nějaké další formální nedostatky či vady, k jejichž odstranění by poplatníka vyzval, a dal by k tomu také potřebnou lhůtu. Správce může také odůvodnění uvedené v žádosti považovat za nedostatečné, nebo nevěrohodné, v tomto případě může vyzvat žadatele k předložení potřebných důkazů a prokázání uvedených skutečností. Správce daně má zákonnou lhůtu 15 dní pro posouzení, zda žadatel splňuje veškeré zákonem stanovené náležitosti pro schválení. Během

této lhůty buď žádost zamítne, nebo schválí. Správce daně může žádost schválit jen z části, k takto schválené žádosti je předložen výpis tržeb, kterých se toto schválení týká a které mohou být evidovány ve zjednodušeném režimu. Správce daně své stanovisko v tomto rozhodnutí také odůvodní. Před vydáním rozhodnutí jsou posuzovány veškeré předložené informace a odůvodnění. Jako odůvodnění pro vedení tržeb ve zjednodušeném režimu může sloužit:

- nedostatečné připojení k internetu, nebo jeho úplná absence, zde se posuzuje počet zpráv odesílaných s kódem FIK, ale pro EET stačí i nízké připojení k internetu,
- ekonomická situace podnikatelského subjektu, zde se posuzuje velikost tržeb za kalendářní rok, a souhrn nákladů spojených s pořízením a provozem zařízení, pokud tyto náklady překročí v úhrnu 10 % příjmů za kalendářní rok, pak má tato žádost šanci uspět,
- příležitostné dosahování tržeb mimo provozovnu, týká se například na příležitostné poskytování služeb nebo prodeje zboží v jiném prostoru, než je provozovna,
- občasné tržby, které jsou dosahovány za zboží a služby, z nichž plynou tržby v zahraničí (Hajdušek, Vodička, 2017).

Co se týče připojení internetu, může správce tuto žádost posoudit podle mapy pokrytí jednotlivých mobilních operátorů. Správce tento důvod nemusí považovat za dostatečný, jelikož zde může existovat možnost, že v lokalitě žadatele o zjednodušený režim může existovaný jiný způsob pro připojení k internetu.

V okamžiku, kdy správce daně žádost zamítne, má poplatník nárok na odvolání v souladu s daňovým řádem. Poplatník může také podat novou žádost a v té uvést zcela nové důvody. Tuto žádost musí podat nejdříve 60 dní od oznámení o nabytí právní moci rozhodnutí správce daně. Jestliže žadatel uvede stejné nebo podobné důvody, které uváděl v předchozí žádosti, správce daně žádost odloží a vyrozumí poplatníka s tímto počinem.

Poplatník musí vyrozumět správce daně se změnou podmínek při kladném vyhovění žádosti. Zákonná lhůta pro toto vyrozumění je 15 dní. Správce daně může svým opětovným posouzením podmínek dojít k závěru, že subjekt již nesplňuje podmínky pro vedení zjednodušené evidence tržeb a toto rozhodnutí zruší. Může také dojít k závěru, že podmínky pro kladné schválení žádost již pominuly a toto rozhodnutí může zrušit (Hajdušek, Vodička, 2017).

3.8 Technické vybavení

V rámci schválení ZoET finanční správa neupřednostňuje a necertifikuje pouze jedno pokladní zařízení a jednoho dodavatele. Faktem je, že s EET je to jako s účetními programy, každý subjekt si vybírá právě ten, se kterým má nejlepší zkušenosti a ten využívá pro svoje účely. Podnikatel není odkázán pouze na jednoho dodavatele a na jedno pokladní zařízení, vybírá si zařízení podle jeho činnosti, a které nejvíce odpovídá jeho preferencím. EET není třeba provádět jen prostřednictvím pokladních zařízení. Díky připojení k internetu je to možné i prostřednictvím notebooku, mobilních telefonů, tabletů a dalších podobných způsobů. Tyto praktiky se osvědčily jak v zahraničí, tak i v ČR (Vondrák, Vondráková, Vondráková, 2016).

3.8.1 Pokladní zařízení

Každý podnikatel potřebuje pro evidenci tržeb vhodné pokladní zařízení, nebo také účetní software. Už z principu EET, musí být pokladní zařízení zřízeno tak, ať je schopno odeslat datovou správu o přijaté tržbě správci daně a přijmout finanční správu automaticky vygenerovaný FIK. U pokladního zařízení nezáleží, v jaké je podobě, jestli je to velký pevný pokladní systém nebo malé přenosné zařízení. Při výběru zařízení se musí dát pozor, zda má zařízení veškeré funkce, které jsou požadovány. Zařízení musí zvládnout vystavit účtenku s povinnými údaji. Nezáleží na tom, jestli se v zařízení veškeré údaje o tržbě zadávají ručně, nebo jestli jsou předem nastavené. Vystavená účtenka odchází na portál správce daně a následně je vygenerovaný FIK, který je na účtenku natištěn.

Podnikatel si ale musí vyzkoušet pokladní zařízení v praxi a musí si ověřit reakci svého zařízení na výpadek internetu. Je důležité, aby se na účtenku vygeneroval správný PKP a dále se musí neodeslané účtenky správně uložit. Musí zde být náhled do systému pro přehled, kde jsou účtenky, které se již online odeslaly a účtenky, které na odeslání stále čekají. Existují prodejci pokladních zařízení, kteří tvrdí, že při výpadku internetu se automaticky vygeneruje PKP, ale FIK již nebude k účtence přiřazen. Toto tvrzení je ovšem mylné, jelikož v případě výpadku je FIK přidělen dodatečně, ale není už natištěný na účtence, ale bude zaevidovaný na portálu správce daně. Podobně tato situace probíhá i ve zjednodušeném režimu (Vondrák, Vondráková, Vondráková, 2016).

K tomu, aby pokladní zařízení fungovalo bez problému, je třeba zajistit co nejstabilnější připojení k internetu. Data, která se odesílají správci daně, se pohybují v jednotkách kB. Není zde nutné mít připojení k vysokorychlostnímu internetu, ale pro provozní účely postačí běžné připojení. Nejdůležitější v tomto případě je to, aby připojení bylo stabilní.

3.8.2 Online evidence tržeb

Online evidence tržeb je technicky jednodušší, jelikož nevyžaduje žádné speciální vybavení, které obsahuje fiskální paměť. Podnikatelé mohou využít libovolné zařízení, může být i zařízení, které již vlastní. Toto zařízení stačí dovybavit softwarem, který umí zaslat požadované údaje správci daně a vystavit účtenku zákazníkovi. E-tržby jsou velmi často zaměňovány s registračními pokladnami. K této záměně dochází zřejmě z toho důvodu, že registrační pokladny byly zavedeny v mnoha státech dříve, a to povětšinou v době, kdy ještě nebyly možnosti takové, jako jsou dnes. V ČR vznikl tenhle fenomén za účelem, co nejmenšího zatížení podnikatelů, jak po finanční stránce, tak i s ohledem na manipulaci s daty.

3.8.3 Kompenzace nákladů spojených se zavedením EET

Kompenzací nákladů spojených se zavedením EET se rozumí jednorázová sleva na dani za rok, ve kterém si poprvé zaevidoval tržbu, kterou měl povinně evidovat podle ZoET. Tato kompenzace se týká nákladů spojených s pořízením vybavení, které je třeba k evidování tržeb. Tato sleva na dani byla stanovena do výše 5.000 Kč, ale musí být uplatněna nejvýše do částky kladného rozdílu mezi 15 % DZD podle § 7 a základní slevy poplatníka.

Poplatník si musí nejdříve spočítat ZD podle § 7, odečíst slevu na poplatníka a posléze vypočítat, jakou výši této slevy si může uplatnit. Může nastat i situace, kdy bude mít poplatník i jiné příjmy než jen ze samostatné činnosti. Pokud tato situace nastane, poplatník si spočítá celkový základ daně a po jeho vypočtení si odečte veškeré slevy na dani, avšak slevu na evidenci tržeb si odečte v té výši, ve které si vypočetl z DZD podle § 7.

3.9 Kontrola a dodržování EET

Kontrolu dodržování EET má v ČR na starosti Finanční správa ČR. Finanční správou se rozumí finanční úřady na jejich územních pracovištích. Finanční úřady dohlíží, zda jsou dodržovány povinnosti uložené v ZoET. Na dodržování povinností může také dohlížet Celní správa ČR (Hajdušek, Vodička, 2017) Jiné státní orgány mohou také dohlížet na dodržování ZoET.

Pokud zjistí jiný orgán u poplatníka nedostatky, má oznamovací povinnost k příslušnému orgánu, který porušení povinností prošetří. Kontrolní činnost se zaměřuje zejména na:

- zasílání dat o přijaté tržbě správci daně,
- vystavení a předání účtenky,
- umístění informačního oznámení.

Vyhledávací činnost

Vyhledávací činnost může být provedena i bez přítomnosti, nebo součinnosti poplatníka. Princip tohoto způsobu kontroly je postaven na vytipování subjektů, které si doposud nepožádaly o autentizační údaje. Pověřené orgány mohou požadovat vysvětlení k tomu, aby dostatečně prověřili rozhodné skutečnosti ke splnění cíle kontroly (Hajdušek, Vodička, 2017).

Místní šetření

Oproti vyhledávací činnosti je u místního šetření poplatník přítomen. Tato kontrolní činnost je prováděna na místě. Správce daně sepíše o této kontrole protokol, nebo úřední záznam. Kontrolní činnost může proběhnout v anonymním režimu, pokud je kontrola zaměřena na umístění informačního oznámení, nebo také na výdej účtenek. Poplatník nemusí být s touto kontrolou vyrozuměn, pokud nebude zjištěna závada. Pokud při kontrole proběhne všechno bez problému, pak bude vyhotoven pouze úřední záznam a ten se založí do spisu poplatníka.

Úřední osoba může kontrolu vykonávat v celém provozu poplatníka, nemůže být bráněno provedení kontrolního šetření s odůvodněním, že na toto místo mají přístup jen určité osoby. Poplatník a další zúčastněné osoby musí poskytnout veškeré přiměřené prostředky a součinnost k účinné kontrole. Kontrolní orgán může zajistit prostředky, které mohou sloužit jako důkazní materiály (Hajdušek, Vodička, 2017).

Kontrolní nákup

Orgán, který prověřuje plnění povinností při evidenci tržeb může v průběhu místního šetření provést kontrolní nákup. Při tomto nákupu vystupuje kontrolní orgán jako zákazník, provádí nákup a sleduje postup poplatníka. Tímto nákupem se zjišťuje postup poplatníka, jestli zaeviduje tržbu, vystaví a předá účtenku.

Podle povahy nákupu by mělo být možné předmět nákupu vrátit. Jedná se o situace, kdy byly zakoupeny například knihy, noviny, obuv atd. V případě, že nakoupený předmět bude mít jinou povahu, kterou nelze vrátit jako například jídla, nebo služeb, pak není možné obchodníkovi vrátit a tím odstoupit od kupní smlouvy.

Pokud dojde k vrácení předmětu, pak by musí být sepsán úřední záznam o celém průběhu místního šetření. K sepsání výhradně úředního záznamu dochází v okamžiku, kdy nedojde k vrácení předmětu kontrolního nákupu.

3.10 Přestupky a delikty

Podle § 28 ZoET se přestupku dopustí každá osoba, která závažným způsobem ztěžuje nebo maří evidenci tržeb. Tohoto přestupku se může dopustit kdokoli jiný mimo podnikatele, ale viníkem může být i podnikatel. Za přestupek může být uložena pokuta až do výše 500 tis. Kč. Platí zde všeobecná ustanovení zákona o přestupcích. Může se naskytnout možnost zaplacení blokové pokuty na místě, v tomto případě by byla pokuta do výše 5.000 Kč. Proti blokové pokutě se nelze odvolat.

Správního deliktu se může dopustit na rozdíl od přestupku pouze podnikatel nebo právnická osoba. Právnická osoba nebo podnikatel se dopustí deliktu v případě, že závažně zmaří nebo ztíží evidenci tržeb. Za správní delikt může být uložena pokuta s horní hranicí 500 tis. Kč. Správní delikt je projednáván finančním úřadem nebo také celním úřadem. Záleží na tom, kdo prováděl danou kontrolu, v rámci, které bylo zjištěno porušení zákona nebo spáchání deliktu zjištěno. Správní delikt může být také řešen na místě blokovou pokutou, která může být vyměřena až do 10.000 Kč. Obviněný ze správního deliktu vydává svůj souhlas podepsáním prohlášení. Proti blokové pokutě se nelze později odvolat.

Pokuta udělená v rámci kontrolního šetření je splatná do 30 dnů ode dne nabytí právní moci. Pokud se poplatník odvolal, pak je splatná do 30 dnů po doručení rozhodnutí o odvolání. Pachateli je nejdříve doručeno oznámení o zahájení řízení ve věci udělení pokuty. Oznámení musí obsahovat také označení správního orgánu a přesné vymezení předmětu, kvůli kterému je řízení zahájeno. Podezřelý může vyjádřit své stanovisko k celé věci, a může jako účastník řízení předkládat důkazy po celou dobu řízení, až dokud není vydáno rozhodnutí. Účastník řízení může být zastupován advokátem, nebo také daňovým poradcem.

Správní orgán při rozhodování o udělení sankce zvažuje a zohledňuje všechny skutečnosti a okolnosti případu, a to hlavně:

- škodlivost spáchaného správního deliktu pro společnost,
- stupeň zavinění,
- motiv,
- dobu trvání protiprávního jednání,
- recidivu nebo beztrestnost viníka,
- majetkové poměry viníka.

Pokud subjekt hrubě poruší nařízení odesílat údaje o tržbách nebo vydávat účtenky, může ho postihnout obzvláště tvrdý trest ve formě uzavření provozovny, nebo také pozastavení výkonu

činnosti, ve které dochází k evidenci tržeb. Touto formou trestu nelze postihovat ojedinělé nenahlášení tržby, nebo nevydání účtenky. V souvislosti s tímto trestem je nutné si uvědomit, že může mít až likvidační charakter na provozovatele. Jelikož i chvilkové pozastavení činnosti, nebo dočasné uzavření provozovny stačí k ekonomickému zániku podnikatele, a to i v případě odvolání. Tato forma trestu by měla být udělována jen výjimečně (Hajdušek, Vodička, 2017).

4 Analýza vlivu zavedení elektronické evidence tržeb na vybranou obchodní korporaci

Ve čtvrté kapitole bude provedena analýza vlivu a dopadů zavedení EET na vybraného poskytovatele stravovacích služeb. V první řadě se seznámíme s vybraným poskytovatelem, charakterizujeme jeho podnikatelskou činnost, a software který společnost využívá k vedení EET. Dalším krokem bude analýza daňové povinnosti, změna cen a tržeb vybrané společnosti, za dva roky užívání EET. Na konci této kapitoly bude analyzován přínos EET v ČR.

4.1 Charakteristika podnikatelského subjektu

Pro analýzu vlivu zavedení EET si autorka vybrala provozovatele lázní, který má sídlo na turisticky oblíbeném místě. Jedná se o společnost s ručením omezeným. Tento provozovatel neprovozuje pouze lázeňské služby, ale v rámci své podnikatelské činnosti provozuje také restauraci U tří bratří, která sídlí v lázeňském areálu. Autorka si pro svou bakalářskou práci vybrala právě toto restaurační zařízení. Provozovatel předložil autorce údaje, které vychází z jeho podnikatelské činnosti, měl však podmínku, že tyto údaje budou přepočítány přes koeficient, a že pro účel této závěrečné práce zůstane v anonymitě.

Jakožto provozovatel restauračního zařízení, které je podle klasifikace CZ-NACE v oddílu 56 – Stravování a pohostinství, a to konkrétně ve skupině 56.3 – Pohostinství, byl povinen zavést EET hned v první fázi zavedení EET, což bylo roku 1.12.2016. V restauraci U Tří bratří se používá EET v běžném režimu, což znamená, že tržba musí být evidována nejpozději v okamžiku uskutečnění zdanitelného plnění. Poplatník zasílá nejdříve pomocí datové správy údaje o tržbě ke kontrole a následně vystaví účtenku svému zákazníkovi, který ji taktéž může použít ke kontrole.

Provozovatel působí v odvětví dlouhou řadu let, a již dávno překročil obrát 1 000 000 Kč a musel se registrovat jako plátce DPH s měsíčním zdaňovacím obdobím. Společnost k provozu restauračního zařízení využívá svoje vlastní prostory, které tvoří kuchyň a restaurace. Kuchyň je rozdělena na dvě části, a to část, která patří k restauraci, a která vaří výhradně pro zákazníky, kteří nejsou pacienti využívající lázeňské služby. Druhá část vaří pro lázeňské pacienty, kteří využívají programů v rámci lázeňského centra a také pro zaměstnance. Restaurace slouží od 11 h do 13 h pro stravování pacientů a zaměstnanců centra, z čehož vyplývá, že je zde značně omezená kapacita pro hosty restauračního zařízení.

4.2 Zavedení EET u společnosti

Jelikož provozovatel restaurace U Tří bratří nenechává nic na poslední chvíli, tak dlouhou dobou, před spuštěním první fáze zavedení EET, zkontaktoval vhodného dodavatele softwaru, aby mohl vést EET podle stanovených požadavků. Společnost neprovozuje pouze restaurační zařízení, ale také obchůdek s potravinami, cukrárnu a další zařízení. Provozovatel musel tedy vyhledat takového dodavatele, který umožňuje propojit elektronické pokladny. Zkontaktoval společnost LUPA NET, která takové softwary poskytuje.

Společnost nejprve musela učinit poptávku po takovém zařízení a předložit svoje požadavky dodavateli. Jelikož je vybraný subjekt větší, pak jedním z požadavků bylo vzájemné datové propojení více pokladen. Dnes už není neobvyklé u takovýchto provozů propojení pokladního systému také na skladové hospodářství podniku. Propojení systému se skladovým hospodářstvím je velice silným nástrojem pro řízení takového provozu. Po učiněné poptávce proběhla vzájemná konzultace provozovatele s dodavatelem, kde byly předloženy požadavky a jejich bližší upřesnění. Na této konzultaci zřizovatel registračních pokladen předložil svůj návrh, dojednaly se detaily a mohlo se postupovat dále.

V dalším kroku bylo už všechno na poskytovateli registračních zařízení. O obstarání certifikátu, instalaci certifikátu, a celý proces s úspěšným dokončením operace se zavedením EET se postarali technici z LUPA NET, takže provozovatel restauračního zařízení byl prakticky bez starostí. Pracovníci restauračního zařízení byli patřičně zaškoleni a seznámeni s informacemi, které jsou potřebné pro správné fungování softwaru. S asistencí techniků byl systém doplněn vstupními daty (počátečními stavy skladů, skladovými kartami, recepturami atd.).

Vybraná společnost si nechala nastavit program pro běžný režim. Ve zjednodušeném režimu jsou předem nastavené parametry, kdy jsou údaje o tržbách odeslány do 48 hodin od uskutečnění zdanitelného plnění. Údaje musí být odeslány nejpozději do 5 kalendářních dnů, v případě, že dojde k výpadku. Podle připojení k internetu byla také nastavena mezní doba pro odeslání údajů. Jelikož provozovatel má vysokorychlostní připojení k internetu, tak si nechal tuto dobu nastavit na dvě sekundy.

Samozřejmě, že během provozu mohou nastat komplikace, nebo technické poruchy. V případě takovýchto výpadků může poskytovatel stravovacích služeb zavolat na technickou podporu dodavatele, a ten už problém vyřeší.

4.2.1 Skladový systém SKLAD NET

Restaurace U Tří bratří využívá pro svoji činnost program SKLAD NET. Tento program je jeden z nejvýkonnějších systémů, který slouží pro skladové hospodářství obchodů a restaurací. Tento program funguje na platformě Windows XP, Vista, Windows Server 2003, 2008 a vyšších verzích Windows. Tento program je vyvinut společností Microsoft. Společnost Microsoft garantuje zajištění, vysokou stabilitu a rychlost celého systému, což provozovatel restaurace v okamžiku, kdy je velké množství zákazníků, a tím pádem i plateb, uvítá.

Provozovatel restaurace tento systém oceňuje z mnoha úhlů. Jedním je například jeho rychlost pro pořizování vstupních dat. Systém zachycuje zásobu několika tisíců druhů zboží, která se několikrát za den mění. Objem dat, který zachycuje tento systém, zvládnou zpracovat nejvýše dva zaměstnanci. Další výhodou tohoto softwaru je jeho stabilita dat. Systém při vysokém objemu dat vytváří několik milionů záznamů za rok. Tyto záznamy ukládá do paměti. V paměti lze tyto data pomocí systému měsíčních uzávěrek oddělit na jednotlivé měsíce.

Za další kladnou stránku považuje provozovatel jednoduchost obsluhy. S tímto softwarem se naučí zacházet opravdu každý, a proto není třeba zdoluhavých školení zaměstnanců. Systém lze přizpůsobit požadavkům uživatele. Každý uživatel má jiné nároky na užívání. V programu lze libovolně měnit pořadí, vypnutí nebo také zapnutí jakéhokoli sloupce programu. Systém dále zaručuje rychlou dostupnost informací potřebných pro provoz, nebo důležitých pro rozhodování o provozu. Jedním z kladů je také srozumitelná prezentace dat, kdy si uživatel může sám provádět exporty do MS Excelu, a dalších programů.

Pro evidenci tržeb a provoz podniku je důležitá ochrana dat. Z tohoto důvodu jsou data ukládána hned do tří různých uložišť zároveň. K poruše hardware může kdykoli dojít, a jelikož jsou data to nejcennější, program pracuje s velmi stabilní databází MS SQL 2008. Systém umožňuje také rychlejší inventury. Díky registrační pokladně je inventura otázkou několika mála hodin. Každý uživatel má různá přístupová práva pro čtení, opravy, pořizování, rušení a tisk dat ve všech oblastech dat.

4.3 Změna sazby DPH

V souvislosti se spuštěním jednotlivých fází postupného zavádění EET byla snížena sazba DPH. Tato sazba se změnila u nealkoholických nápojů a také pokrmů, které jsou určeny k okamžité konzumaci v pohostinství, a v oblasti restauračních služeb. Hlavním sortimentem, který se v restauraci prodává jsou alkoholické i nealkoholické nápoje a zákusky. Dále restaurace nabízí pokrmy, které jsou připravovány v kuchyni, ať už je to týdenní menu nebo jídlo ze stálé

nabídky. Další nabízenou položkou v restauraci je také doplňkový sortiment, jako jsou například drobné cukrovinky.

Provozovatelé restauračních zařízení mohli tuto změnu pocítit při výpočtu daňové povinnosti. Plátcí si mohou nárokovat odpočet ze vstupu ve výši 15 %, a ten odečíst od daně na výstupu, která činí 21 %. Kvůli značnému rozdílu se plátcům jejich vlastní daňová povinnost o tento rozdíl dříve zvyšovala.

Pro autorku bylo těžké vybrat sortiment, pro porovnání daňové povinnosti, u kterého se za dobu od spuštění první fáze EET nezměnila cena kvůli ekonomickému vývoji. Autorka si nakonec vybrala z doplňkového sortimentu arašídů, kde zůstala cena nezměněná. V Tab. 4.1 je zachycena změna daňové povinnosti z prodeje vybraného sortimentu.

Tab. 4.1 Změna daňové povinnosti u vybraného sortimentu

Arašídů Bohemia		Kč/Ks
Nákup	Cena bez DPH	12,5
	DPH 15 %	2,5
	Cena celkem	15
Prodej před snížením DPH	Cena bez DPH	25
	DPH 21 %	4,34
	Cena celkem	20,66
Prodej po snížení DPH	Cena bez DPH	25
	DPH 15 %	3,26
	Cena celkem	21,74

Zdroj: Vybraný subjekt, vlastní zpracování

V Tab. 4.1 můžeme pozorovat, že prodejem jednoho balení arašídů vznikla restauraci dříve daňová povinnost 4,34 Kč. Nyní tato daňová povinnost činí 3,26 Kč. Z čehož je zřejmé, že restauraci je ku prospěchu 1,08 Kč za každý prodaný balíček arašídů. Díky nižší sazbě daně, má restaurace vyšší marži z prodeje.

Základ daně a daň se podle ZDPH u vybraného sortimentu změnily, ale společnost se rozhodla, že cena zůstane beze změn. K zavedení EET bylo třeba vynaložit náklady, které si společnost kompenzuje vyšší marží.

4.4 Výpočet daňové povinnosti s aktuální sazbou

Pro porovnání výše daňové povinnosti, před schválením EET a doprovodného zákona č. 113/2016 Sb., si autorka vybrala měsíc srpen. Jedná se právě o toto období, jelikož v této době je v areálu, kde leží restaurace, sezóna a půjdou zde nejvíce vidět rozdíly.

V Tab. 4.2 jsou veškeré výdaje, kde výše DPH ze zdanitelných plnění byla v měsíci srpnu ve výši 30 760 Kč. Jedná se o výdaje na nákup zboží a na pokrytí režijních výdajů celé restaurace.

Tab. 4.2 Výše přijatých zdanitelných plnění za měsíc srpen 2018 (Kč)

DPH na vstupu	Zdanitelná plnění	Výše DPH	Celkem
15 %	136 357	20 454	156 811
21 %	49 076	10 306	59 382

Zdroj: Vybraný subjekt (2018), vlastní zpracování

V Tab. 4.3 jsou uvedena veškerá uskutečněná zdanitelná plnění restaurace. Jedná se tržby restaurace za dané zdanitelné období, jímž je srpen 2018. Zdanitelným plněním restaurace jsou poskytnuté služby, které svým zákazníkům nabízí. Celkovým součtem DPH na výstupu je 52 169 Kč.

Tab. 4.3 Výše uskutečněných zdanitelných plnění za měsíc srpen 2018 (Kč)

DPH na vstupu	Zdanitelná plnění	Výše DPH	Celkem
15 %	227 261	34 089	261 350
21 %	86 099	18 080	104 179

Zdroj: Vybraný subjekt (2018), vlastní zpracování

Pomocí Vzorce (4.1) se dále spočítá daňová povinnost restaurace. Níže uvedený vzorec určuje, zda vznikla danému subjektu daňová povinnost, anebo jestli má nárok na odpočet za dané zdaňovací období. Pokud je daň na vstupu nižší než na výstupu, pak vzniká nárok na odpočet. Druhou variantou je daňová povinnost, kdy je společnost povinna přiznat nevypořádanou daňovou povinnost.

$$\text{daň na výstupu} - \text{daň na vstupu} = \text{daňová povinnost} \quad (4.1)$$

Výše zmíněný vzorec aplikujeme na situaci společnosti a zjistíme, jestli je zde možné uplatnit nárok na odpočet, anebo jestli zde vzniká v opačném případě povinnost přiznat daň. Výpočet povinnosti společnosti zjistíme pomocí Vzorce (4.2).

$$52\,169 - 30\,760 = 21\,409 \quad (4.2)$$

Daň na výstupu činí 52 169 Kč a daň na vstupu 30 760 Kč. Společnosti vzniká daňová povinnost, a zároveň povinnost přiznat daň a zaplatit ji. Společnost je měsíčním plátcem daně, z čehož vyplývá, že musí svůj závazek vyrovnat nejpozději do 25. dne po skončení zdaňovacího období, čímž je 25. září 2018. Vyplněné daňové přiznání pro rok 2018 se nachází v příloze č. 1.

4.5 Výpočet daňové povinnosti s původní sazbou

V této práci jsou porovnávány dvě období, a to před schválením EET a doprovodného zákona č. 113/2016 Sb. a dva roky poté. V následujícím textu proto zjistíme, jak vypadala situace, před tímto schválením. Jedná se zde o to, že sortiment a nabízené služby subjektem nebudou zdaňovány sazbou ve výši 15 % a 21 %, ale budou podléhat pouze sazbě ve výši 15 %.

V Tab. 4.4 jsou uvedeny veškeré výdaje, které podléhaly jak sazbě 21 % tak i 15 %. V měsíci srpnu 2016 byl součet DPH z přijatých zdanitelných plnění 33 759 Kč. Jedná se o výdaje na nákup zboží a na pokrytí režijních nákladů.

Tab. 4.4 Výše přijatých zdanitelných plnění za měsíc srpen 2016 (Kč)

DPH na vstupu	Zdanitelné plnění	DPH	Celkem
15 %	120 281	18 042	138 323
21 %	74 841	15 717	90 558

Zdroj: Vybraný subjekt (2016), vlastní zpracování

V Tab. 4.5 jsou uvedena veškerá poskytnutá zdanitelná plnění za prodej služeb. V roce 2016 podléhaly veškeré poskytnuté služby základní sazbě 21 %. V měsíci srpnu 2016 činilo DPH z poskytnutých zdanitelných plnění 70 164 Kč.

Tab. 4.5 Výše přijatých zdanitelných plnění za měsíc srpen 2016 (Kč)

DPH na výstupu	Zdanitelné plnění	DPH	Celkem
21 %	334 114	70 164	404 278

Zdroj: Vybraný subjekt (2016), vlastní zpracování

Pomocí Vzorce 4.3 je vypočtena celková daňová povinnost za měsíc srpen 2016.

$$70\,164 - 33\,759 = 36\,405 \text{ Kč} \quad (4.3)$$

To že je daň na výstupu vyšší, než daň na vstupu, je již na první pohled zřejmé. Z čehož logicky vyplývá, že restauraci vznikla opět daňová povinnost. Zjistili jsme nyní dvě různé daňové povinnosti ve dvou různých obdobích. Nyní se však pomocí Vzorce (4.4) zaměříme na to, jak moc rozdílné tyto částky budou.

$$\text{Rozdíl DPH} = 36\,405 - 21\,409 = 14\,997 \text{ Kč} \quad (4.4)$$

Právě byla porovnána dvě různá období dvěma různými způsoby výpočtu DPH, a to období, kdy byly veškeré poskytnuté služby zdaňovány pouze základní sazbou ve výši 21 %. Druhým obdobím pro porovnání byl rok 2018, kdy už byl určitou dobu schválen doprovodný zákon č. 113/2016 Sb., kde je umožněno zdaňovat sortiment první sníženou sazbou 15 %. K porovnání společnost poskytla data z měsíce srpna, kdy je největší návštěvnost restaurace. Celkový rozdíl na daňové povinnosti činil 14 997 Kč. Z tohoto rozdílu vyplývá, že čistá marže společnosti je vyšší než v přecházejících obdobích. Společnost nemá problémy s pokrytím nákladů na realizaci a užívání EET.

4.6 Ceny

Velice diskutovaným tématem ohledně zavedení EET byla nákladnost. Mnozí drobní podnikatelé se domnívali, že je tento krok ze strany vlády zlikviduje. Byli to právě drobné subjekty, které měly malou marži a vysoké náklady na udržení. Mnoho z nich muselo náklady na realizaci a užívání EET promítnout do cen svého sortimentu. V Tab. 4.6 jsou uvedené ceny za rok 2016 a 2018 vybraného sortimentu u Tří bratří před zavedení EET a nyní. Autorka vybrala položky příležitostného obědu v restauraci s nealkoholickým nápojem, kávou a zákuskem

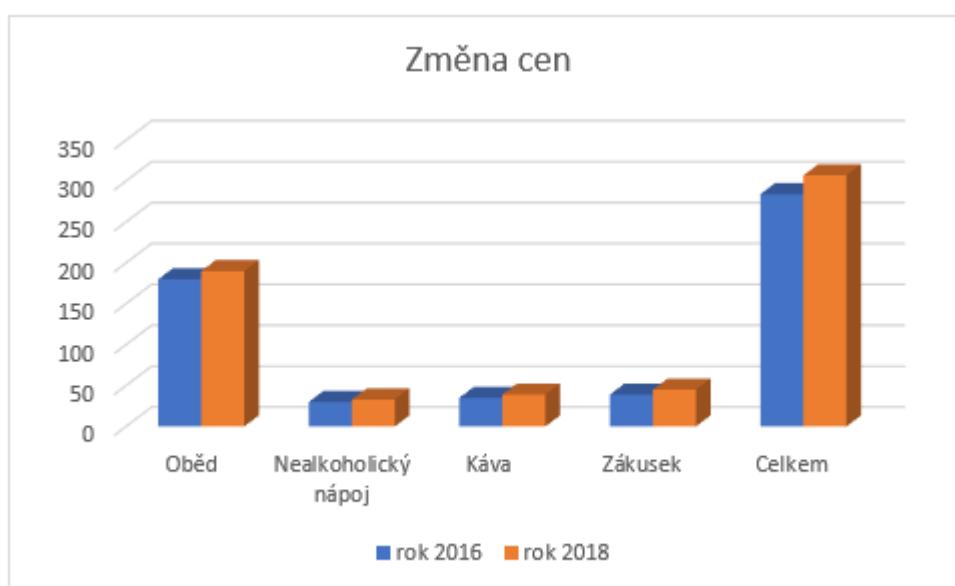
Tab. 4.6 Porovnání cen za rok 2016 a 2018

	Cena rok 2016 (v Kč)	Cena rok 2018 (v Kč)	Rozdíl cen (v Kč)	Změna (v procentech)
Oběd	180	182	2	5,56 %
Nealkoholický nápoj	30	33	3	10 %
Káva	35	39	4	11,43 %
Zákusek	39	45	6	15,38 %
Celkem	284	307	23	8,10 %

Zdroj: Vybraný subjekt (2016,2018), vlastní zpracování

Ceny za rok 2016 a 2018 se liší, což může být zapříčiněno promítnutím nákladů na provoz EET do cen nabízeného sortimentu. Podle Grafu 4.1 lze však soudit, že nedošlo k výraznému zvýšení cen. K lehkému zvýšení cen mohlo dojít kvůli neustále se pohybující cenové hladině. Ke změně cen došlo zřejmě z důvodu vývoje cen vstupů, které neustále kvůli ekonomickému vývoji rostou. Společnost také musela nastavit ceny výše, aby dorovнала ztráty, které plynou z rostoucí konkurencí. Ceny se zvýšily nejvýše do 15,38 %, což může být za dva roky zcela běžné.

Graf 4.1 Porovnání cen za rok 2016 a 2018

Zdroj: Vybraný subjekt (2016,2018), vlastní zpracování

4.7 Analýza tržeb

Dalším vhodným tématem k analýze jsou tržby. Společnost k tomuto účelu finanční uzávěrku z roku 2016 a z roku 2018. Tržby s DPH za rok 2016 jsou uvedeny v Tab. 4.7. Jedná se o tržby za poskytování stravovacích služeb za měsíc srpen v roce 2016.

Tab. 4.7 Tržby s DPH za měsíc srpen 2016 (Kč)

Tržby podléhající základní sazbě 21 %	404 278
Celkové tržby	404 278

Zdroj: Vybraný subjekt (2016), vlastní zpracování

V roce 2016 ještě podléhala zdanitelná plnění pouze základní sazbě. Celková výše tržeb byla ve výši 404 278 Kč. Pro porovnání jsou v Tab. 4.8 uvedeny tržby včetně DPH za měsíc srpen z roku 2018.

Tab. 4.8 Tržby s DPH za měsíc srpen 2018

Tržby podléhající první snížené sazbě 15 %	261 350
Tržby podléhající základní sazbě 21 %	104 179
Celkové tržby	365 529

Zdroj: Vybraný subjekt (2018), vlastní zpracování

V roce 2018 podléhala více než polovina nabízeného sortimentu první snížené sazbě, celková výše těchto tržeb včetně DPH činí 261 350 Kč. První snížené sazbě podléhá prodej potravin a nealkoholických nápojů. Základní sazbě podléhaly tržby ve výši 104 179 Kč, jedná se prodané komodity jako je alkohol a tabákové výrobky. Celkové tržby včetně DPH činily 365 529 Kč. Již na první pohled je zřejmé, že celkové tržby poklesly, což je zaznamenáno v Grafu 4.2.

Graf 4.2 Změna celkové výše tržeb za srpen 2018 oproti roku 2016

Zdroj: Vybraný subjekt (2016, 2018), vlastní zpracování

Ke zjištění celkového poklesu tržeb se aplikuje Vzorec 4.5., který zaznamenává rozdíl celkových tržeb z roku 2016 a roku 2018.

$$\text{Celkový pokles tržeb} = 404\,278 - 365\,529 = 38\,749 \text{ Kč} \quad (4.5)$$

Celkové tržby poklesly během dvou let o celých 38 749 Kč, což nemusí být způsobeno jen zavedením EET, ale taky růstem konkurence v okolí. Jelikož analyzovaným obdobím je srpen, lze soudit, že lidé radši vycestují do zahraničí, než aby navštěvovali místa v České

republike. V tomto období navštěvují tuto restauraci nejvíce turisté, anebo ubytovaní hosté z léčebných domů.

4.8 Účtenky

Jakožto subjekt, který vede EET v běžném režimu, je společnost povinna vydávat každému svému zákazníkovi účtenku. Účtenka z restaurace U Tří bratří je zachycena na Obr. 4.1. Jsou zde všechny povinné náležitosti, které účtenka musí mít. Je zde FIK, DIČ (z důvodu zachování anonymity zakreslené), označení pokladního zařízení, pořadové číslo účtenky, datum a čas vystavení účtenky. Je zde také celková částka, včetně DPH a bez DPH. Nachází se zde údaj o režimu, ve kterém režimu poplatník tržbu eviduje a BKP. Při zaúčtování tržby nedošlo k žádnému výpadku, a proto zde není zobrazen PKP.

Obrázek 4.1 Účtenka

Zdroj: Vybraný subjekt (2018)

4.9 Kontrolní hlášení

Jelikož je společnost měsíčním plátcem DPH, má také povinnost podávat kontrolní hlášení. Kontrolní hlášení se podává stejně jako daňové přiznání k DPH každý měsíc. Pro

podání kontrolního hlášení platí stejná lhůta jako pro podání daňového přiznání. Termín pro podání kontrolního hlášení za srpen 2018 je datum 25. září 2018. Vyplněné kontrolní hlášení se nachází v příloze č. 3. Jediný možný způsob, jak podat správci daně kontrolní hlášení a daňové přiznání k DPH je elektronickou podobou, a to ve formátu a struktuře, kterou požaduje správce daně. Oba tyto dokumenty se odevzdávají prostřednictvím daňového portálu názvem Elektronická podání pro Finanční správu.

4.10 Výpočet daně z příjmů u poskytovatele stravovacích služeb

Jako každý podnikatelský subjekt, má i vybraná společnost povinnost přiznat a odvést daň. V našem případě se jedná o společnost s ručením omezením, která vede účetnictví. Velikost daně se zjistí rozdílem výnosů a nákladů, čímž zjistíme výsledek hospodaření, který se následně upraví na základ daně. Společnost, jakožto právnická osoba neměla v době zavedení EET možnost uplatnit jednorázovou slevu na EET v daňovém přiznání. Byla zde však možnost snížit základ daně o náklady na pořízení a provoz EET. Jelikož porovnáváme dvě období, a to dobu před zavedením EET a dva roky poté, bude v textu níže analyzována daňová povinnost za rok 2018 a 2019. Výpočet daně z příjmů je proveden pouze za restaurační zařízení. V Tab. 4.9 je znázorněn výpočet daně z příjmů právnických osob za rok 2016.

Tab. 4.9 Výpočet daně z příjmů z roku 2016

Výnosy	3 537 174
Daňově uznatelné náklady	2 396 416
Výsledek hospodaření	1 140 758
Zaokrouhlený základ daně	1 140 000
Daň (19 %)	216 600

Zdroj: Vybraný subjekt (2016), vlastní zpracování

V Tab. 4.9 jsou zachyceny veškeré daňově uznatelné náklady a výnosy za rok 2016. Tyto náklady obsahují i náklady vynaložené na pořízení softwaru a zařízení EET. Tyto náklady jsou odhadem společnosti ve výši 7 950 Kč. Základ daně je zaokrouhlen na celé tisíce korun dolů. Základ pro výpočet daně je ve výši 1 140 000 Kč. Sazba daně u právnických osob v roce 2016 činila 19 %. Ve Vzorcí (4.6) je proveden výpočet daňové povinnosti.

$$\text{Daňová povinnost 2016} = (1\,140\,000 \cdot 0,19) = 216\,600 \text{ Kč} \quad (4.6)$$

Podle Vzorce (4.6) celková daňová povinnost za rok 2016 za restaurační zařízení činila 216 600 Kč.

V Tab. 4.10 je znázorněn výpočet daně z příjmů právnických osob za rok 2018.

Tab. 4.10 Výpočet daně z příjmů z roku 2018

Výnosy	2 822 304
Daňově uznatelné náklady	1 925 326
Výsledek hospodaření	896 978
Zaokrouhlený základ daně	896 000
Daň (19 %)	170 240

Zdroj: vybraný subjekt (2018), vlastní zpracování

Tab. 4.10 zobrazuje veškeré daňově uznatelné náklady a výnosy za rok 2018. Základ pro výpočet daně po zaokrouhlení činí 896 000 Kč. Daňová povinnost je prakticky vypočtena ve Vzorcí (4.7). Sazba daně činí 19 % stejně jako v roce 2016.

$$\text{Daňová povinnost 2018} = (896\,000 \cdot 0,19) = 170\,240 \text{ Kč} \quad (4.7)$$

Daňová povinnost za rok 2018 je ve výši 170 240 Kč. V příloze č. 3 se nachází vyplněné daňové přiznání k dani z příjmu za rok 2018.

Rozdíl daňové povinnosti k dani z příjmu je zobrazen ve Vzorcí (4.8)

$$\text{Rozdíl daňové povinnost} = 216\,600 - 170\,240 = 43\,360 \text{ Kč} \quad (4.8)$$

Podle vzorce 4.8 se daňová povinnost v roce 2018 snížila o celých 43 360 Kč. Tento jev nemusí být, stejně jako pokles tržeb a růst cen, spojen se zavedením EET. Může to být způsobeno růstem konkurence, menší návštěvností ze strany zákazníků a dalšími jinými faktory.

4.11 Zhodnocení dvou let s EET u vybraného subjektu

Samotné spuštění EET sebou neneslo značné náklady, které by společnost finančně zatížily, jelikož podnikatelská činnost vybraného subjektu je značně výnosná. Navíc, zde bylo dostatek času na vytvoření rezervy finančních prostředků, které posloužily ke spuštění EET. Společnost oslovila společnost LUPA NET, která zařídila EET jak v obchodě s potravinami, v cukrárně, tak i ve vybrané restauraci U Tří bratří.

Jednou z hlavních výhod, které sebou EET přinesla je snížení sazby DPH u vybraného sortimentu, čímž se zvýšila čistá marže z prodeje, a to o celých 14 997 Kč. Poplatníci, kteří poprvé povinně zaevidovali tržbu podle zákona o EET si mohli uplatnit slevu, ale to se bohužel netýká vybraného subjektu, jelikož se nejedná o fyzickou osobu. Společnost si jakožto právnická osoba mohla zahrnout náklady vynaložené na pořízení pokladního zařízení do daňově uznatelných nákladů, čím si snížila základ daně. Další věc, kterou je vhodné zvážit je značný pokles tržeb. Tržby v roce 2018 poklesly oproti roku 2016 o 38 749 Kč, a daňová

povinnost k dani z příjmu poklesla o 170 240 Kč. Podle názoru finanční účetní společnosti nestojí za poklesem tržeb EET. Za poklesem může být neustále rostoucí konkurence v okolí. Místo, kde se vybraný subjekt nachází, je totiž oblíbenou lokalitou poskytovatelů stravovacích služeb, které sem láká zájem turistů o tuto destinaci.

Evidování tržeb není pro společnost překážkou. Není zde nijak složitá administrativa a údržba. Jedinou administrativní zátěží je pro společnost kontrolní hlášení a daňové přiznání. Po technické stránce by bylo pro obsluhující personál efektivnější, kdyby nebyl vázán pouze na pokladní zařízení upevněné pouze na jednom místě. Společnost by mohla personálu poskytnout mobilní zařízení s aplikací, která by umožnila zadávat objednávky přímo do evidence.

4.12 Fiskální přínosy po dvou letech fungování EET

MFČR zveřejnilo na svých stránkách kalkulaci přínosů EET do veřejného rozpočtu. Přehled daňových přínosů je zachycen v Tab. 4.11. Jsou zde také zahrnuty dopady na příjmy ze sociálního a zdravotního pojištění.

Tab. 4.11 Daňové přínosy EET do státního rozpočtu

	Daňové přínosy (mld. Kč)	
	2017	2018
DPH	4,7	6,1
DPPO	0	1,9
DPFO	1	1,5
Sociální a zdravotní pojistné	2,2	2,8
Celkem	7,9	12,3
Celkem za rok 2017 a 2018	20,2	

Zdroj: Ministerstvo financí ČR (2019), vlastní zpracování

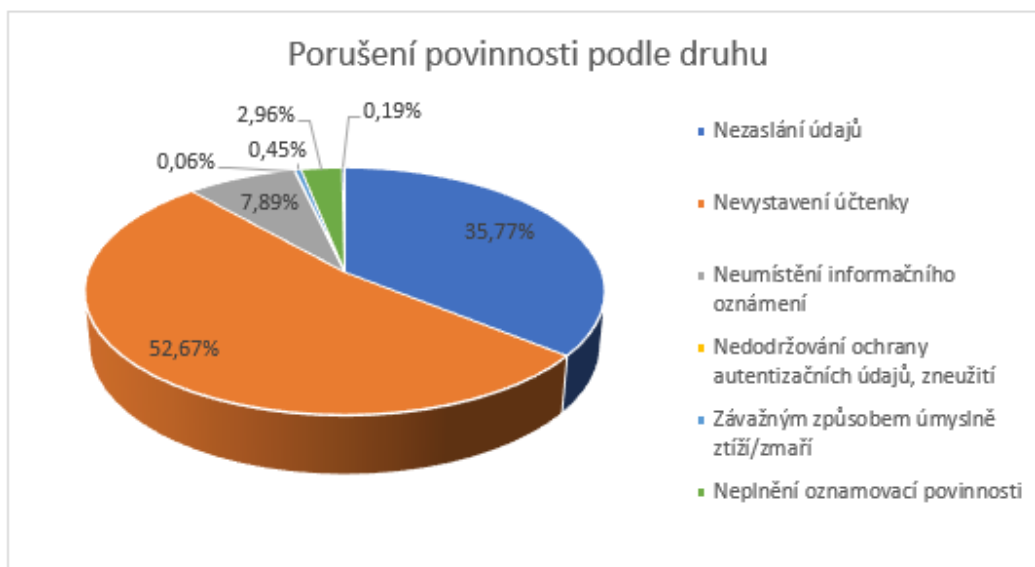
Výnos EET byl vypočten ze skutečných dat inkasa daní a také z údajů z jednotlivých daňových přiznání, které má MFČR k dispozici. V datech již není zahrnut ekonomický růst a dopady legislativních změn. Na první pohled je zřejmé, že čistý přínos z EET za rok 2017 byl ve výši 7,9 mld. Kč, zatímco za rok 2018 se tento přínos zvýšil na celých 12,3 mld. Kč. Za dva roky fungování EET vybralo MFČR celkem 20,2 mld. Kč.

4.13 Statistika kontrol v České republice

K efektivním výběru daní pomocí EET je třeba také provádět kontroly, které vykonává MFČR, anebo jiné pověřené orgány, jako je například celní správa. Tyto kontroly dohlíží na to, jestli jsou dodržovány veškeré povinnosti ZoET. V roce 2018 bylo provedeno 11 080 kontrol,

a bylo zjištěno 3 412 porušení. Tyto kontroly byly zaměřeny na daň z přidané hodnoty. V Grafu 4.3. je procentuálně uveden rozsah přestupků a deliktů podle způsobu porušení povinnosti.

Graf 4.3 Rozsah přestupků a deliktů podle způsobu porušení povinnosti

Zdroj: Ministerstvo financí ČR (2019), vlastní zpracování

Nejvíce poplatníků porušilo svoji povinnost tím, že nevystavilo účtenku. Dalším nejčastějším problémem u subjektů povinných k EET bylo nezasílání údajů správci daně. V nejmenší míře zde byli zastoupeni poplatníci, kteří nebyli vůbec registrováni, záměrně ztížili nebo zmařili průběh kontroly, a také ti kteří nedodržovali ochranu autentizačních údajů. V roce 2018 muselo dojít kvůli závažným porušování povinností k uzavření 10 provozoven.

4.14 Účtenková loterie

V současnosti se rozmohl trend, kdy si zákazníci restauračních zařízení a obchodů schovávají účtenky, aby se mohli účastnit loterie, která se nazývá Účtenkovka. Je to hra, kde se každý rok hraje o ceny v hodnotě od 100 Kč do 1 000 000 Kč. Podstatou soutěže je registrace platné účtenky. Čím více hráči účtenek zaregistrují, tím je zde větší šance na výhru. Slosování probíhá vždy 15. dne následujícího měsíce. Losují se pouze aktivně zaregistrované účtenky.

Je to způsob kontroly fungování EET. MFČR tímto motivuje zákazníky k přebírání účtenek, čímž se zvyšuje efektivita evidence tržeb, a tím se také přispívá k řádnému výběru daní v ČR. Díky soutěži Účtenkovka se má stát vystavování účtenek za nákup zcela běžným a normálním postupem. S tím, že bude fungovat taková soutěž, se počítalo hned z počátku příprav zákona o evidenci tržeb.

MFČR věří, že touto loterií motivuje veřejnost ke kontrole. Nařizování kontrol je poněkud nákladné a složité. Občané ČR mají díky této soutěži přispět k lepšímu fungování systému dobrovolně, a ještě k tomu mohou něco vyhrát. Je ovšem jasné, že taková soutěž sebou nese určité náklady. Náklady na tuto kampaň jsou zobrazeny v Tab. 4.12.

Tab. 4.12 Náklady vynaložení na spuštění soutěže Účtenkovka

Fixní náklady	
Komplexní náklady na zajištění Účtenkovky	12 393 420 Kč/rok
Výhry	64 800 000 Kč/rok
Variabilní náklady	
Zaslání infomační SMS	0,62 Kč/SMS
Převod výhry na účet výherce	1,67 Kč/1 převod
Marketing na rozjezd aplikace	
Kampaň v rozhlase	3 200 699 Kč
Natočení videospotů	1 470 000 Kč
Propagační předměty	450 000 Kč
Setkání v nákupních centrech	480 000 Kč
Celkem za marketing	5 600 699 Kč

Zdroj: Ministerstvo financí ČR (2019), vlastní zpracování

Celkové náklady na rozjezd kampaně po zahrnutí fixních nákladů a marketingu 17 994 119 Kč, což není zrovna malá částka. V těchto nákladech nejsou zahrnuté výhry ve výši 64 800 000 Kč na rok, se zahrnutím výher by to činilo 82 794 119 Kč. Náklady na marketing v roce 2018 značně poklesly, což je znázorněno v Tab. 4.13. Částka, o kterou se snížily náklady na Marketing a PR, činí 4 098 159 Kč, zatímco fixní náklady a výhry zůstaly neměnné. Po přičtení těchto nákladů činí celkové náklady na provoz Účtenkovky 78 695 960 Kč.

Tab.4.13 Náklady vynaložení na soutěž Účtenkovka v roce 2018

Marketing a PR v roce 2018	
Setkání v nákupních centrech	860 000 Kč
Propagace na Facebooku	623 140 Kč
Průzkum	110 000 Kč
Výroba a tisk QR kódů	19 400 Kč
Celkem za marketing	1 502 540 Kč

Zdroj: Ministerstvo financí ČR (2019), vlastní zpracování

4.15 Zhodnocení dvou let s EET v ČR

Jelikož 1. prosince 2018 to byly dva roky, co se spustilo jedno z důležitých systémových opatření, je na čase zhodnotit fungování EET. Do EET se již zapojilo více než 177 tisíc podnikatelů, a to hlavně z oblasti stravovacích a ubytovacích služeb, a oblasti velkoobchodu a maloobchodu. Tyto subjekty zaevidovaly více než 8 miliard účtenek. Průměrná odezva serveru byla 17 milisekund.

V oblasti výběru daní byl celkový přínos EET ve výši 20,2 mld. Kč. Tato částka zahrnuje přínos 7,9 mld. Kč v roce 2017 a 12,3 mld. Kč v roce 2018. Kvůli snížení DPH, z 21 % na 15 % u určitého sortimentu, došlo k výpadku DPH, a to v celkové výši 0,8 mld. Kč v obou letech. První fáze byla spuštěna 1. prosince 2016, druhá fáze 1. března 2017. Třetí a čtvrtá fáze měly být původně již spuštěny, ale díky nálezům ústavního soudu bylo jejich spuštění odloženo.

V říjnu roku 2018 provedl Ústav empirických výzkumů STEM průzkum veřejného mínění, co se týče EET. V Grafu 4.4 jsou uvedeny názory veřejnosti na zavedení EET s odstupem dvou let.

Graf 4.4 Názory veřejnosti na zavedení EET

Zdroj: Ministerstvo financí ČR (2019), vlastní zpracování

Podle průzkumu si 68 % veřejnosti myslí, že EET je pozitivním opatřením. Oproti roku 2016 a 2017 negativní názory veřejnosti mírně poklesly, což se může lišit zkušenostmi lidí s užíváním EET. V roce 2016 většina veřejnosti znala EET pouze z diskuzí a nyní se již může opřít o jejich vlastní zkušenosti.

Díky EET se narovnal podnikatelské prostředí a přínosy do veřejného rozpočtu jsou znatelné. Podnikatelům, kteří splňovali řádně daňové povinnosti, ulehčilo zavedení EET administrativní náročnosti, a to díky úbytku finančních kontrol. V další řadě je EET jedním z druhů opatření, které vytváří prostor pro postupné snižování daňového zatížení.

5 Závěr

Je to již více než dva roky od schválení zákona o elektronické evidenci tržeb, a od spuštění první fáze. EET je hlavním nástrojem pro získávání údajů o podnikatelských subjektech, nebo spíše o jejich tržbách. Primárním účelem bylo zamezení krácení daní, a tím i efektivnější výběr daní. Zavedení elektronické evidence tržeb sebou přineslo mnoho pozitiv i negativ, ale záleží na úhlu pohledu poplatníka. Jsou subjekty, které si pochvalují administrativní nenáročnost, díky tomu, že jim značně poklesla míra finančních kontrol. Na další straně se ale nachází subjekty, kteří pokládají elektronickou evidenci tržeb za finančně náročné nařízení vlády. Jsou to především subjekty, které dosahují malé marže a náklady na vedení EET jsou pro ně neúnosné.

Hlavním cílem této bakalářské práce je analyzovat dopad zavedení EET na vybraného poskytovatele stravovacích služeb. K dosažení tohoto cíle bylo nezbytné vysvětlit problematiku daní, a využití elektronické evidence tržeb, což je obsahem teoretické části. Dalším krokem k naplnění cíle byla analýza dat, které poskytla vybraná společnost. V analýze je zachycen vliv elektronické evidence tržeb na podnikatelskou činnost vybrané společnosti.

Vybraná společnost poskytla k analýze finanční uzávěrku, která je z roku 2016, což je období těsně před zavedením elektronické evidence tržeb v České republice. Ke srovnání byla poskytnuta také finanční uzávěrka z aktuálnějšího období, což je pro tyto účely rok 2018. V této práci jsou porovnány výše daňové povinnosti k dani z přidané hodnoty, také změna výše tržeb i cen. Velice důležitým poznatkem analýz je výrazný pokles daňové povinnosti k DPH, jelikož se spuštěním elektronické evidence tržeb byla snížena u některého sortimentu restauračního zařízení i sazba DPH, což vedlo ke snížení daňové povinnosti. Dalším postřehem byl výrazný pokles tržeb, což nemuselo být způsobeno jen zavedením EET, ale příčinou mohly být i další faktory, jako například konkurence, nebo pokles zájmu veřejnosti o nabízené služby. Ceny jsou oproti roku 2016 vyšší, promítly se zde i náklady na provoz EET. Zvýšení cen je také zapříčiněno vývojem hospodářské ekonomiky. Pro vybranou společnost není provoz EET nijak nákladný, ale je zde naopak spíše přínosem, jelikož má propojené veškeré agendy, čímž je jednodušší počítání tržeb a stavu zásob.

Konec praktické části se zaměřuje na EET v České republice, kdy byly analyzovány přínosy daní do státního rozpočtu, které jsou za dva roky značně vyšší, a to souhrnem o 20,2 mld. Kč. Velice častým tématem jsou také kontroly dodržování předpisů, kterých bylo za rok 2018 v úhrnu 11 080. Jednou ze specifických kontrol je loterie Účtenkovka, kde MFČR již

nemusí posílat na kontroly pracovníky, ale naučila veřejnost sbírat účtenky. Tím, že si zákazník vyžádá účtenku provede kontrolu subjektu za pracovníky pověřené finanční správou.

Nelze s přesností odhadnout, jak se systém EET bude vyvíjet po spuštění třetí a čtvrté fáze, ale prozatím lze s jistotou říci, že tento krok byl správný. Celý systém prozatím funguje, čímž přinesl značné přínosy do státního rozpočtu. Z tohoto důvodu by bylo nelogické tento krok vzít zpět, a to také kvůli složitosti celého schvalovacího a zahajovacího procesu.

Seznam použité literatury

Odborná literatura:

- [1] HAJDUŠEK, Tomáš a Milan VODIČKA. První zkušenosti s EET - elektronickou evidencí tržeb. Praha: Wolters Kluwer, 2017. ISBN 978-80-7552-589-5.
- [2] Hrstková Dubšeková, Lenka. Meritum Daňový řád: Výklad je zpracován k právnímu stavu ke dni 1.6.2017. 14. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, c2015 ISBN 978-80-7552-716-5
- [3] Hušáková, Zdeňka. Meritum Daň z přidané hodnoty 2018. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018. ISBN 978-80-7552-997-8
- [4] KUNEŠ, Zdeněk a Zdeněk VONDRÁK. Abeceda DPH 2018. 5. aktualizované vydání. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2017. 368 s. ISBN 978-80-7554-134-5.
- [5] KUBÁTOVÁ, Květa. Daňová teorie a politika. 7. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018. 272 s. ISBN 978-80-7478-841-3.
- [6] LÍBAL, Tomáš. Elektronická evidence tržeb z účetního a daňového pohledu. Praha: VOX, [2016]. ISBN 978-80-87480-51-9.
- [7] PITNER, Ladislav a Václav BENDA. Daň z přidané hodnoty s komentářem k 1. 7. 2017. 11. vyd. Olomouc: Anag, 2017. 856 s. ISBN 978-80-7554-089-8.
- [8] SKÁLOVÁ, Jana. Daně v účetnictví. Praha: Wolters Kluwe ČR, 2017. 180 s. ISBN 978-80-7552-932-2.
- [9] ŠIROKÝ, Jan. Daňové teorie s praktickou aplikací. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2008. 301 s. ISBN 978-80-7400-005-8.
- [10] VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. Daňový systém ČR 2018. 14. vyd. Praha: 1. VOX, 2018. 404 s. ISBN 978-80-87480-63-2.
- [11] VONDRÁK, Zdeněk, Lucie VONDRÁKOVÁ a Michala VONDRÁKOVÁ. Elektronická evidence tržeb: praktická příručka. Olomouc: ANAG, [2016]. Daně. ISBN 978-80-7554-048-5

Internetové zdroje:

- [1] CELNÍ SPRÁVA ČR. Statistika kontrol v ČR. [online] [cit. 12-3-2019]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/statistiky/eet/Statistika%20kontrol%20EET/Statistiky%20za%20rok%202019/Kontroly%20evidence%20tr%C5%BEeb%20za%20obdob%C3%AD%201.1.2019-28.2.2019.pdf>
- [2] MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. Fiskální přínosy EET po dvou letech fungování. [online] [cit. 10-3-2019]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/aktuality/2019/fiskalni-prinosy-eet-po-dvou-letech-fung-34419>
- [3] MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. Náklady na úctenkovou loterii. [online] [cit. 12-3-2019]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/aktuality/2017/naklady-na-uctenkovou-loterii-29756>
- [4] Parlamentní listy. Termín spuštění 3. a 4. fáze EET závisí na délce legislativního procesu. [online] [cit. 12-2-2019]. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/profilu/JUDr-Alena-Schillerova-Ph-D-121898/clanek/Termin-spusteni-3-a-4-faze-EET-zavisi-na-delce-legislativniho-procesu-92491>

Legislativa:

- [1] Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. In: Sbírka zákonů České republiky. 1992, částka 117, s. 3474-3491. Dostupné také z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirkazakonu/SearchResult.aspx?q=586/1992&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy ISSN 1211-1244
- [2] Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů. In: Sbírka zákonů České republiky. 2004, částka 78, s. 4946-5010. Dostupný také z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirkazakonu/SearchResult.aspx?q=235/2004&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy ISSN 1211-1244
- [3] Zákon č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb. In: Sbírka zákonů České republiky. 2016, částka 43., s. 1978-1986. Dostupný také z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirkazakonu/SearchResult.aspx?q=112/2016&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy ISSN 1211-1244

Seznam zkratek

ČR	Česká republika
DPH	Daň z přidané hodnoty
DPFO	Daň z příjmů fyzických osob
DPPO	Daň z příjmů právnických osob
DZD	Dílčí základ daně
FIK	Fiskální identifikační kód
ZDPH	Zákon o dani z přidané hodnoty
EET	Elektronická evidence tržeb
EU	Evropská unie
ZoET	Zákon o evidenci tržeb

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne: 10. 5. 2019

.....*Bulíková*.....

Nikola Bulíková

Seznam příloh

Příloha č. 1 – Přiznání k dani z přidané hodnoty

Příloha č. 2 – Kontrolní hlášení k dani z přidané hodnoty

Příloha č. 2 – Přiznání k dani z příjmů právnických osob